

Detaljplan för avfallskraftvärmeverk vid von Utfallsgatan inom stadsdelen Sävenäs

Utökat förfarande

PLANBESKRIVNING

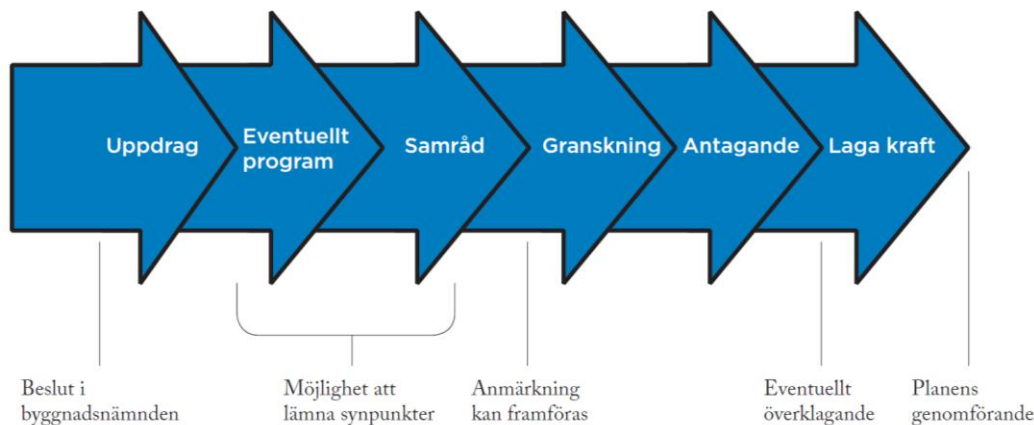

Samrådshandling maj 2024

Planprocessen

Detaljplanearbetet är indelat i flera skeden. Samrådet syftar till att samla in information, önskemål och synpunkter som berör planförslaget i ett tidigt skede i detaljplanearbetet. Vid granskningen är planförslaget färdigställt. För att vara säker på att senare ha rätt att överklaga beslutet att anta detaljplanen ska skriftliga synpunkter lämnas senast under granskningstiden.

När detaljplanearbetet påbörjas är ofta beslut som berör planen redan fattade i demokratisk ordning, såsom markanvändning i översiktsplanen och eventuellt mera detaljerat i program.

Planinformation

Planarbetet startade 2019-12-17

Detaljplanen är upprättad med utökat planförfarande

Handlingarna (ej fastighetsförteckning) finns på Göteborgs Stads hemsida:

www.goteborg.se/planochbyggprojekt

Fastighetsförteckning, beslutsprotokoll, övriga handlingar och utredningar samt kartor finns på Stadsbyggnadsförvaltningen, adress och öppettider: www.goteborg.se

Samrådstitid:

Samrådstitiden är 2024-05-15 – 2024-06-26

Information om planförslaget lämnas av:

My Andreasson, Stadsbyggnadsförvaltningen, tfn 031-368 19 20

Martin Steen, Stadsbyggnadsförvaltningen, tfn 031-368 18 23

Sophia Stenfeldt, Exploateringsförvaltningen, tfn 031-368 12 27

Karolina Rosén, Exploateringsförvaltningen, tfn 031-368 24 92

SAMRÅDSHANDLING

Samrådshandling

Datum: 2024-03-28, rev. 2024-05-06

Aktbeteckning: 2-xxxx

Diarienummer

Stadsbyggnadsförvaltningen:

SBF-2023-00360

Handläggare SBF

My Andreasson

Tel: 031-368 19 20

my.andreasson@stadsbyggnad.goteborg.se

Diarienummer

Exploateringsförvaltningen:

EXF-2023-00531

Handläggare EXF

Sophia Stenfeldt

Tel: 031-368 12 27

sophia.stenfeldt@exploatering.goteborg.se

Detaljplan för avfallskraftvärmeverk vid von Utfallsgatan inom stadsdelen Sävenäs i Göteborg

Detaljplanen är upprättad med utökat planförfarande enligt PBL (2010:900, SFS 2014:900)

Göteborgs Stad har genomfört en omorganisation vid årsskiftet 2022/2023. Detta ärende hade fram till 2022-12-31 diarienummer 0885/20 hos Stadsbyggnadskontoret. Sedan 2023-01-01 hanteras ärendet i stället av Stadsbyggnadsförvaltningen.

Planbeskrivning

Detaljplanen omfattar följande handlingar:

Planhandlingar

- Planbeskrivning (denna handling)
- Plankarta med bestämmelser,
- Grundkarta
- Illustration

Övriga handlingar

- Fastighetsförteckning (publiceras ej på Internet)

Utredningar

- Markmiljöutredning COWI 2018-06, beställd av Renova (exploatör)
- Miljöteknisk markundersökning Enrecon 2023-03-03, beställd av Renova (exploatör)
- Riskutredning ProSa 2023-09-11, beställd av Renova (exploatör)
- Naturinventeringar Jakobi 2023-11-30, beställd av Stadsbyggnadsförvaltningen
- Dagvatten- och skyfallsutredning Structor Mark Uppsala 2023-12-15, beställd av Stadsbyggnadsförvaltningen
- Luftutredning COWI 2023-12-21, beställd av Renova (exploatör)

SAMRÅDSHANDLING

- PM geoteknik WSP 2023-12-05, beställd av Renova (exploatör)
- PM släckvattenhantering Renova 2024-01-15, framtagen av Renova (exploatör)
- Externbulerutredning Efterklang 2024-03-06, beställd av Renova (exploatör)
- Mobilitet- och parkeringsutredning COWI 2024-05-03, beställd av Renova (exploatör)
- Gestaltningsprogram Liljewall 2024-05-06, beställd av Renova (exploatör)

Innehållsförteckning

DETALJPLAN FÖR AVFALLSKRAFTVÄRMEVERK VID VON UTFALLSGATAN INOM STADSDELEN SÄVENÄS	1
<i>Planprocessen</i>	2
<i>Planinformation</i>	2
<i>Samrådstid:</i>	2
PLANBESKRIVNING	3
DETALJPLANEN OMFATTAR FÖLJANDE HANDLINGAR:	3
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	5
SAMMANFATTNING	6
<i>Planens syfte och förutsättningar</i>	6
<i>Planens innebörd och genomförande</i>	6
<i>Överväganden och konsekvenser</i>	7
<i>Överensstämmelse med översiktsplanen</i>	7
PLANENS SYFTE OCH FÖRUTSÄTTNINGAR	8
<i>Syfte</i>	8
<i>Läge, areal och markägoförhållanden</i>	9
<i>Planförhållanden och tidigare ställningstaganden</i>	10
<i>Mark, vegetation och fauna</i>	11
<i>Kulturhistoria och befintlig bebyggelse</i>	12
<i>Sociala förutsättningar</i>	13
<i>Trafik, parkering, kollektivtrafik och tillgänglighet</i>	13
<i>Teknisk försörjning</i>	14
<i>Risk och störningar</i>	17
DETALJPLANENS INNEBÖRD OCH GENOMFÖRANDE	19
<i>Bebyggelse</i>	20
<i>Trafik, parkering, kollektivtrafik och tillgänglighet</i>	26
<i>Friytor och naturmiljö</i>	27
<i>Upphävande av strandskydd</i>	27
<i>Sociala aspekter och åtgärder</i>	27
<i>Teknisk försörjning</i>	28
<i>Övriga åtgärder</i>	30
<i>Fastighetsindelning</i>	33
<i>Huvudmannaskap och ansvarsfördelning</i>	33
<i>Fastighetsrättsliga frågor</i>	34
<i>Avtal</i>	35
<i>Dispenser och tillstånd</i>	37
<i>Tidplan</i>	37
<i>Upplysningar</i>	37
<i>Genomförandetid</i>	37
ÖVERVÄGANDEN OCH KONSEKVENSER	38
<i>Motiv till detaljplanens reglering</i>	39
<i>Nollalternativet</i>	43
<i>Sociala konsekvenser och barnperspektiv</i>	43
<i>Miljökonsekvenser</i>	44
<i>Ekonomiska konsekvenser av detaljplanen</i>	47
ÖVERENSSTÄMMELSE MED ÖVERSIKTSPLANEN	48

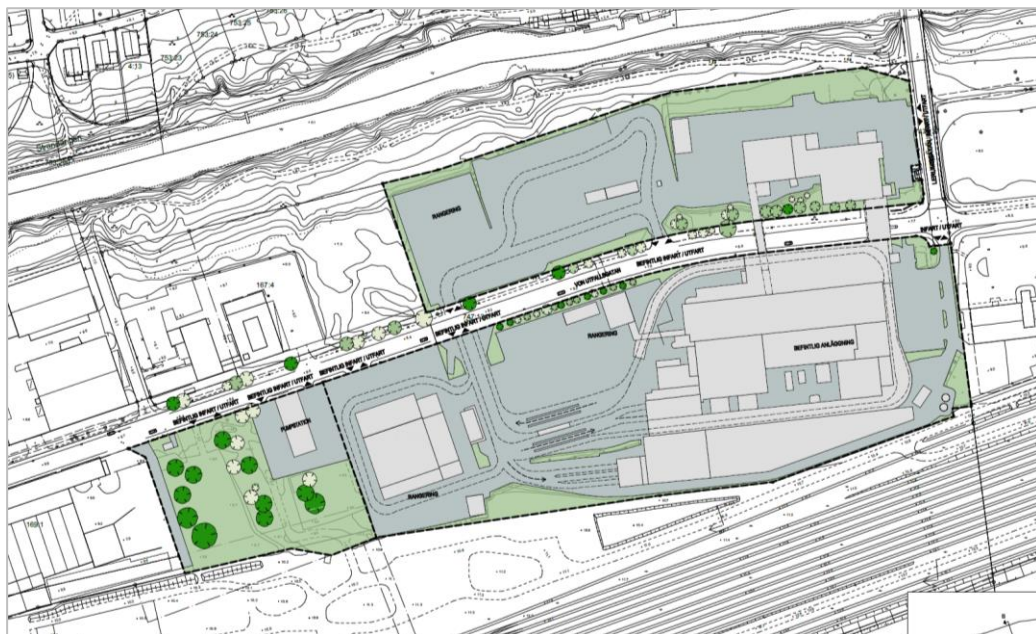
Sammanfattning

Planens syfte och förutsättningar

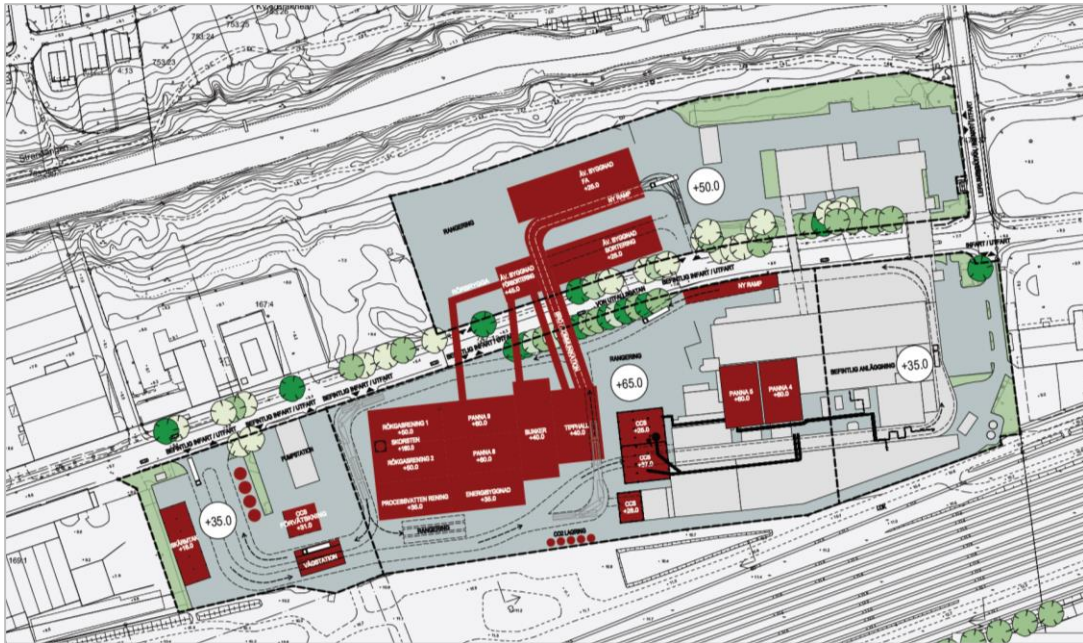
Syftet med planen är att möjliggöra en utökning och utveckling av det befintliga avfallskraftvärmeverket i Sävenäs genom en utökad byggrätt. Planområdet ligger vid von Utfallsgatan i Sävenäs industriområde. Planområdet angränsar till Partille kommun och ligger i direkt anslutning till Sävenäs rangerbangård och E20. Marken är sedan tidigare planlagd för avfallskraftvärmeverk, avfallsanläggning, mottagning och sortering samt pumpstation. En utökning av verksamheten behövs för att möjliggöra för en framtida expansion av verksamheten med nya förbränningslinjer, rökgasrening, anläggning för koldioxidinfångning (CCS) med mera. Befintlig pumpstation intill avfallskraftvärmeverket tas med i planområdet för att skapa en större flexibilitet.

Planens innebörd och genomförande

Planen möjliggör en byggrätt om cirka 37 000 m² BYA och en nockhöjd som varierar mellan +35,0 +50,0 och +65,0 meter över havet. Planen medger att ytterligare en skorsten kan uppföras med en totalhöjd om +160,0 meter över havet. Planen möjliggör även att byggnadsverk om 1000 m² kan byggas över den allmänna gatan, von Utfallsgatan, för att möjliggöra bro, passage och rörbrygga för att hantera interna kommunikationer. Anläggningens utbyggnad kommer att utföras i etapper under en 25 årsperiod eller mer, där den största tillbyggnaden förväntas ske om 10–15 år när de två äldsta förbränningslinjerna behöver ersättas. Utökningen kommer främst ske inom Renovas befintliga fastigheter. Men även en del av kommunens fastighet, Sävenäs 747:134, ingår i planområdet och har markanvisats till Renova AB.

Befintliga volymer. Bild: Liljewall

Förslag på placering av framtida volymer. Bild: Liljewall

Överväganden och konsekvenser

Planen innebär en högre exploatering inom Renovas befintliga verksamhetsområde. Det är positivt att en förtätning sker på redan ianspråktagen mark inom ett befintligt industriområde.

Planen bedöms få en stor påverkan på landskapsbilden. Ett gestaltungsprogram har tagits fram med syfte att beskriva och förmedla en ambitionsnivå som ska hålla över lång tid och ska fungera som vägledning vid detaljplanens genomförande. Det har inte bedömts som rimligt att reglera byggnadens gestaltning eftersom utbyggnaden kommer att ske i etapper under en lång period. Det riskerar att innebära en allt för låst detaljplan.

Studerade miljöaspekter som naturvärden, luftmiljö och MKN vatten, riskerar inte att påverkas negativt av planens genomförande. Planen kommer att innebära ökat industribuller och riktvärden för buller kan komma att överskridas för ett fåtal bostäder nattetid. Industribuller kommer dock att maskeras av trafikbuller från E20. Ökade trafikbullernivåer beror på den allmänna prognosticerade trafikökningen för de studerade vägarna, och är därför inte en konsekvens av planen. Risker från omgivningen och inom anläggningen har studerats och sammantaget bedöms riskbilden i området inte förändras avsevärt då det är en befintlig anläggning.

Överensstämmelse med översiktsplanen

Planen stämmer överens med Översiktsplanen för Göteborg, antagen av kommunfullmäktige 2022-05-19, som anger *Industriområde*.

Planens syfte och förutsättningar

Syfte

Planens syfte är att möjliggöra en utökning och utveckling av det befintliga avfallskraftvärmeverket i Sävenäs. Det är en anläggning för energiåtervinning som omvandlar brännbart avfall från hushåll och verksamheter till värme och el. I anslutning till avfallskraftvärmeverket finns en avfallsanläggning som hör till verksamheten.

En ny detaljplan behövs för att möjliggöra för en framtida expansion av verksamheten med nya förbränningslinjer, rökgasrening, med mera. Genom en utökning av byggrätten möjliggör planen att två nya förbränningslinjer kan uppföras i anslutning till anläggningen så de kan byggas, tas i drift och ersätta de uttjänta delarna. Därefter kan ytterligare delar komma att behöva bytas ut. En utökning och utveckling av verksamheter bidrar till en effektivisering av anläggningens befintliga verksamhet, samt kommer tillmötesgå dagens och framtida krav på materialåtervinning. Det finns även ambitioner att höja anläggningens klimatprestanda genom att på sikt utrusta förbränningslinjerna med infångning och lagring av koldioxid, vilket kallas Carbon Capture and Storage (CCS).

En ny detaljplan kommer även att göra tidigare bygglov, som getts i strid mot gällande plan, planenliga.

En befintlig pumpstation intill avfallskraftvärmeverket har inkluderats i planområdet med syfte att skapa en större flexibilitet för de båda verksamheterna.

Bakgrund

Anläggningen ägs av Renova AB och tar hand om brännbart avfall från hushåll, företag samt offentlig verksamhet, samtidigt som det produceras el och värme. På anläggningen förbränns också vissa typer av farligt avfall. Avfallskraftvärmeverket är en stor energileverantör och producerar fjärrvärme och varmvatten till bostäder och kontor, samt el till elnätet.

När avfallet förbränns frigörs olika ämnen som inte ska komma ut i miljön, som dioxiner, tungmetaller och svaveldioxid. För att få bort dem passerar rökgaserna ett antal reningssteg, som elfilter, våtrening och katalysator, innan de renade rökgaserna släpps ut via skorstenen. Sedan år 2022 finns zinkåtervinning där zinkråvara utvinns ur aska som samlas upp i rökgasreningens elfilter. Infångning av koldioxid från avfallskraftvärmeverkets rökgaser kommer att bli ett nödvändigt komplement för att minska koldioxidutsläppen. Den så kallade CCS-tekniken innebär att koldioxiden avskiljs och transporteras till platser där den kan lagras i berggrunden.

Läge, areal och markägoförhållanden

Planområdet är beläget vid von Utfallsgatan i Sävenäs industriområde cirka 5 kilometer (fågelvägen) öster om Göteborgs centrum. Planområdet angränsar till Partille kommun och ligger i direkt anslutning till Sävenäs rangerbangård och E20. Strax norr om anläggningen ligger Sävån.

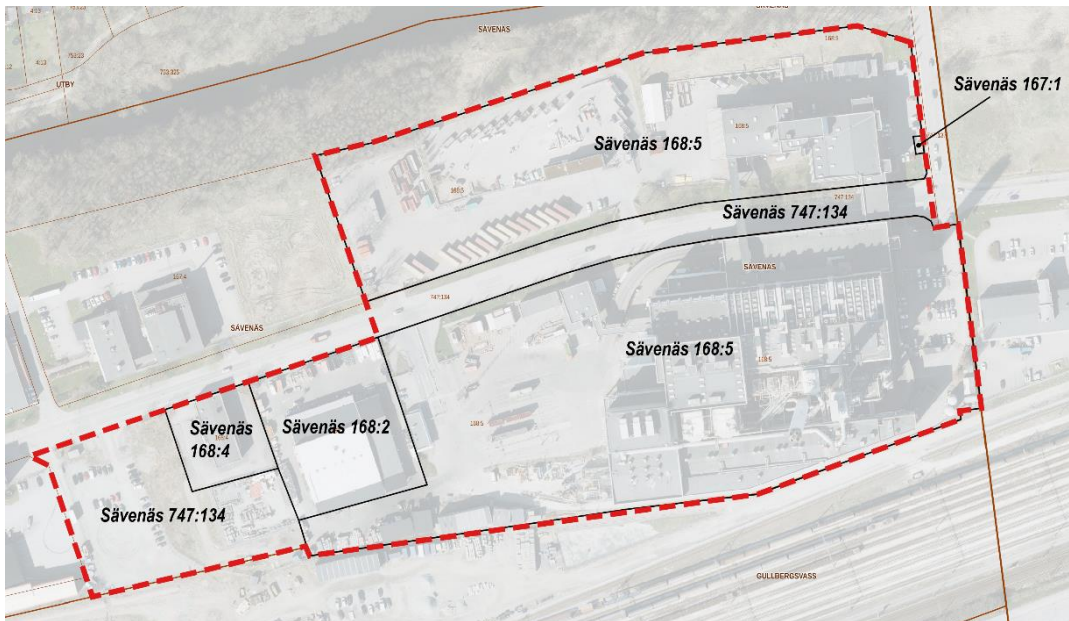
*Planområdets
placering i staden*

Planområdet omfattar cirka 9 hektar. Merparten av marken ägs av det kommunala bolaget Renova AB. En del av marken som omfattas av planområdet ägs av Göteborgs Stad, där en del av marken har markanvisats till Renova AB.

Fastighetsägare och rättighetshavare framgår av fastighetsförteckningen.

Ungefärlig planområdesgräns och placering i närområdet

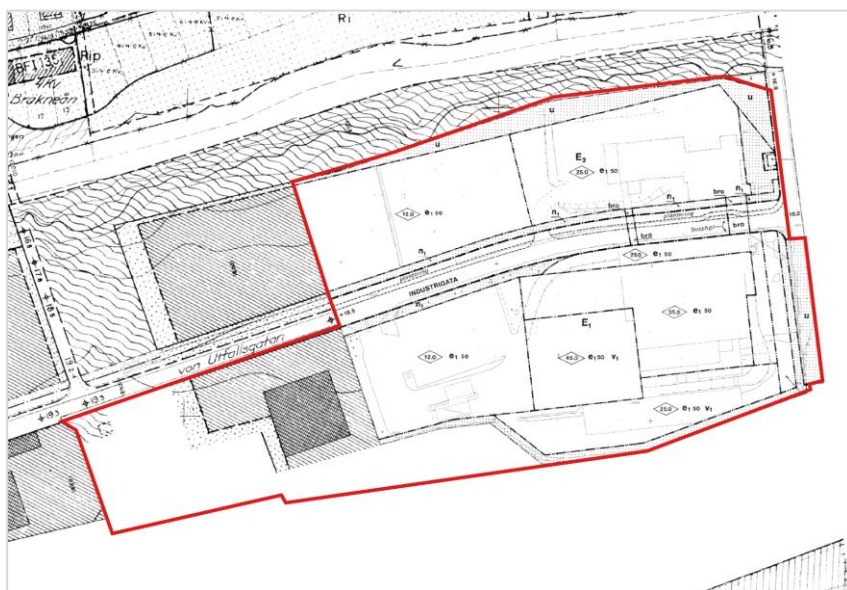
Karta över berörda fastigheter, ungefärlig planområdesgräns redovisas som röd streckad linje

Kommunen har med arrende upplåtit berörda delar av Sävenäs 747:134 till Renova, Klöver Petra HM samt att tillstånd för ledningar inom del av Sävenäs 747:134 till Kretslopp och vatten, Göteborg Energi och Skanova.

Planförhållanden och tidigare ställningstaganden

Översiktsplanen för Göteborg, antagen av kommunfullmäktige 2022-05-19, anger *Industriområde*, inom vilket verksamheter som på olika sätt har omgivningsverkan ska prioriteras.

För området gäller två detaljplaner. Detaljplan akt II-3146 vann laga kraft år 1965 och anger industriellt ändamål (**J**). Detaljplan akt II-3893 vann laga kraft år 1992 och anger avfallskraftvärmeverk (**E₁**), avfallsanläggning, mottagning och sortering (**E₂**). Planernas genomförandetid har gått ut. Den sydvästra delen av området är inte planlagt.

Planmosaik, detaljplan akt II-3146 och akt II-3893

SAMRÅDSHANDLING

Strandskydd gäller inom strandområdet, fram till fastighetsgränsen för anläggningen. Inom anläggningens fastighet är strandskyddet upphävt.

Planområdet ligger intill Sävån som är ett Natura 2000-område samt riksintresse för miljövard.

Järnvägen och trafikleden (E20) pekas ut som riksintresse för kommunikation.

Mark, vegetation och fauna

Markförhållanden

Marknivån inom planområdet sluttar ned mot Sävån. Jordlagerföljden inom planområdet består av fyllningslager ovan mäktiga lerlager på friktionsjord ovan berg. Lerdjupet är omkring 30 meter. Längs Sävåns strandkant finns ett befintligt erosionsskydd. Stabiliteten för befintliga förhållanden uppfyller ställda krav på säkerhetsfaktor mot stabilitetsbrott.

Marken utgörs av ett lågriskområde för radon.

Vegetation och fauna

En naturvärdesinventering har tagits fram (daterad 2023-11-30). Sävån som rinner norr om anläggningen utgör naturvärdesklass 1. Det strandnära lövskogsområdet som ligger i direkt anslutning till ån utgör naturvärdesklass 2 och har biotopen svämlövskog/strandskog. Själva planområdet utgörs av hårdgjorda ytor och bebyggelse och inga förhöjda naturvärden har noterats här.

Det är framför allt strandområdet som hyser påtagliga ornitologiska värden och ett flertal skyddsvärda fågelarter har noterats. Flera fladdermusarter har identifierats runt Sävån och bedöms som viktigt för fladdermössen, det kunde ses i det relativt höga antal arter som noterades. Utöver fågel- och fladdermusarter har bäver och spolsnäcka identifierats i Sävån och dess strandområde.

Sävån till vänster och svämlövskog/strandskog till höger. Foto: Jakobi

Landskapsbild

Anläggningen utgör idag ett markant inslag i landskapsbilden, och utgör en entrépunkt från E20, öster ifrån.

Kulturhistoria och befintlig bebyggelse

kulturhistoria

Avfallskraftvärmeverket har funnits på platsen sedan 1972 och har genomgått en rad större och mindre förändringar sedan dess. Marken utgjordes tidigare av jordbruksmark.

Ortofoto 1960 till vänster och 1970 till höger

Det ursprungliga gestaltningskonceptet hämtade inspiration och färgpalett från elden i förbränningsprocessen där fasaden mot kommungränsen i nordost symboliserade en stiliserad flamma.

Under mitten av 1980-talet byggdes anläggningen till med en stor byggnadsvolym mot spårområdet. Tillbyggnaden tog också inspiration från elden. Stilmässigt finns kopplingar till postmodernismen i dess symmetriska indelning och fönstersättning. Fasaden var TRP-plåt i vertikala och diagonala riktningar med kulörer i rött, orange, gult och grönt.

På 2000-talet genomfördes en omfattande ombyggnation med en fjärde förbränningslinje samt fasadrenovering. Samtliga byggnader har sedan dess en enhetligt grå och vit fönstersättning som ger en modern och industriell karaktär.

Utseende på avfallskraftvärmeverket 1975, 1985 och 2010. Bild från gestaltningsprogram.

Befintlig bebyggelse

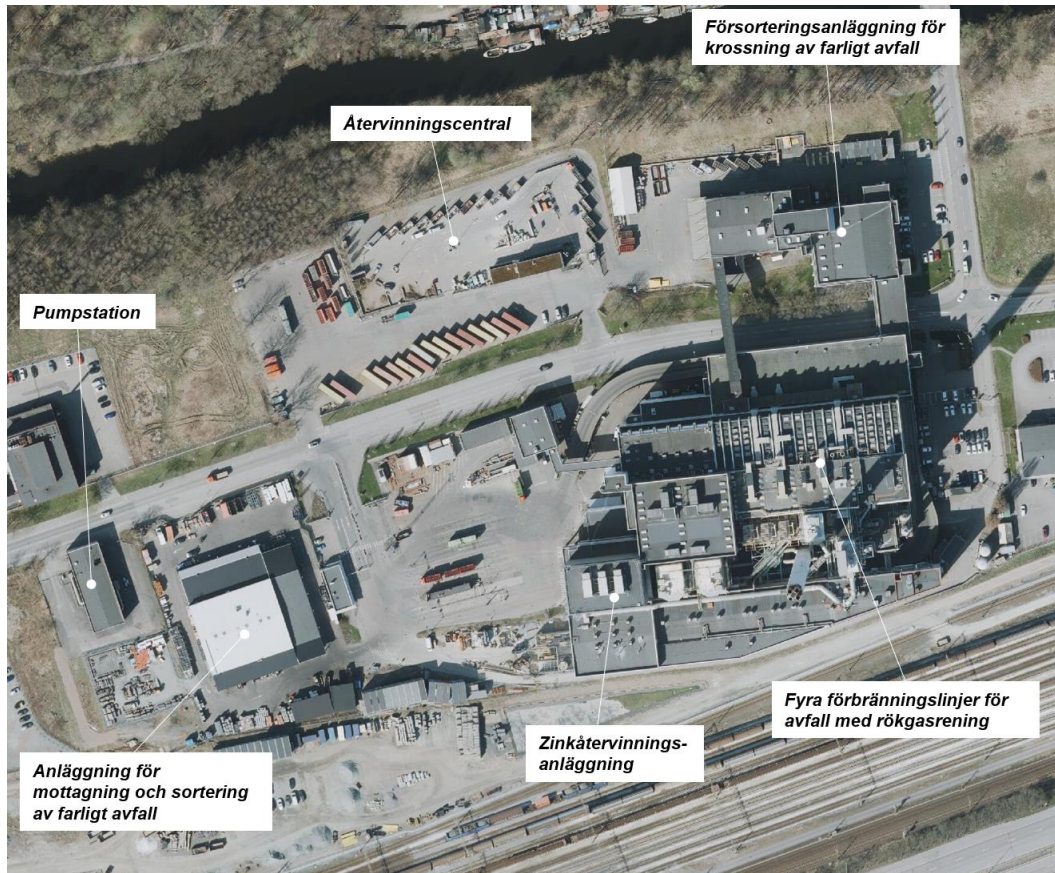
Befintlig anläggning omfattar idag fyra förbränningslinjer för avfall med rökgasrening, zinkåtervinningsanläggning, anläggning för sortering av farligt avfall, försorteringsanläggning för krossning av farligt avfall och återvinningscentral.

Placeringen av olika funktioner redovisas i bilden nedan. Avfallskraftvärmeverket innehåller även följande tillhörande byggnader; tömningshall, bunkerbyggnad,

SAMRÅDSHANDLING

pannbyggnad, el- och ställverksbyggnad, verkstadslokaler, förrådslokaler, byggnad för risk och sekretess, vattenreningsanläggning, driftledningslokaler, utbildningslokaler samt olika kontor och personalutrymmen.

En pumpstation ligger intill Renovas anläggning och ägs av Göteborg Energi.

Placering av befintliga funktioner

Sociala förutsättningar

Detaljplanen har bedömts ha social komplexitetsnivå 1, enligt stadens bedömningskriterier av sociala komplexitetsnivåer. Anläggningen ligger inom ett etablerat industriområde, närliggande bebyggelse utgörs primärt av mindre industrier, verksamheter och två lunchrestauranger.

Närmsta bostadsområde ligger omkring 115 meter nordost om verksamhetens fastighetsgräns. Bostäder återfinns även norr, nordväst och söder om planområdet. Bostäderna påverkas redan idag av den närliggande motorleden och industrier.

Trafik, parkering, kollektivtrafik och tillgänglighet

Området nås med bil från von Utfallsgatan som är en huvudled. Cykelväg finns utbyggt på norra sidan av von Utfallsgatan och pekas ut som ett regionalt cykelstråk. Trottoar finns utbyggt på södra sidan av von Utfallsgatan.

Närmaste kollektivtrafikhållplats är *Industrivägen* som är belägen på von Utfallsgatan inom planområdets östra del. Kollektivtrafikförbindelserna i området är dock begränsade

SAMRÅDSHANDLING

då linjen har en låg turtäthet. Kollektivtrafikhållplats *Lemmingsgatan*, som har en högre turtäthet, finns cirka 400 meter nordöst om planområdet.

Snebild med vägnät från 2016. Bild: Göteborgs Stad

Parkering tillhörande anläggningen finns i planområdets östra del (cirka 75 platser). Parkering för rörelsehindrade finns vid huvudentrén. På anläggningen jobbar cirka 145 personer (år 2023).

Anläggningen har i dagsläget 464 intranporter och cirka 45 uttransporter per dag (resor till och från jobbet för anställda ingår ej). Intranporter rör sig framför allt om personbilar till återvinningscentralen (245 transporter per dag) samt tunga fordon som kör avfall till förbränning (205 transporter per dag).

I närheten av planområdet finns tre leder för farligt gods; E20, Västra stambanan och Sävenäs rangerbangård. Risker kopplade till dessa beskrivs mer under rubriken ”Risker avseende hälsa och säkerhet” på sida 18.

Teknisk försörjning

Fjärrvärme, el och tele

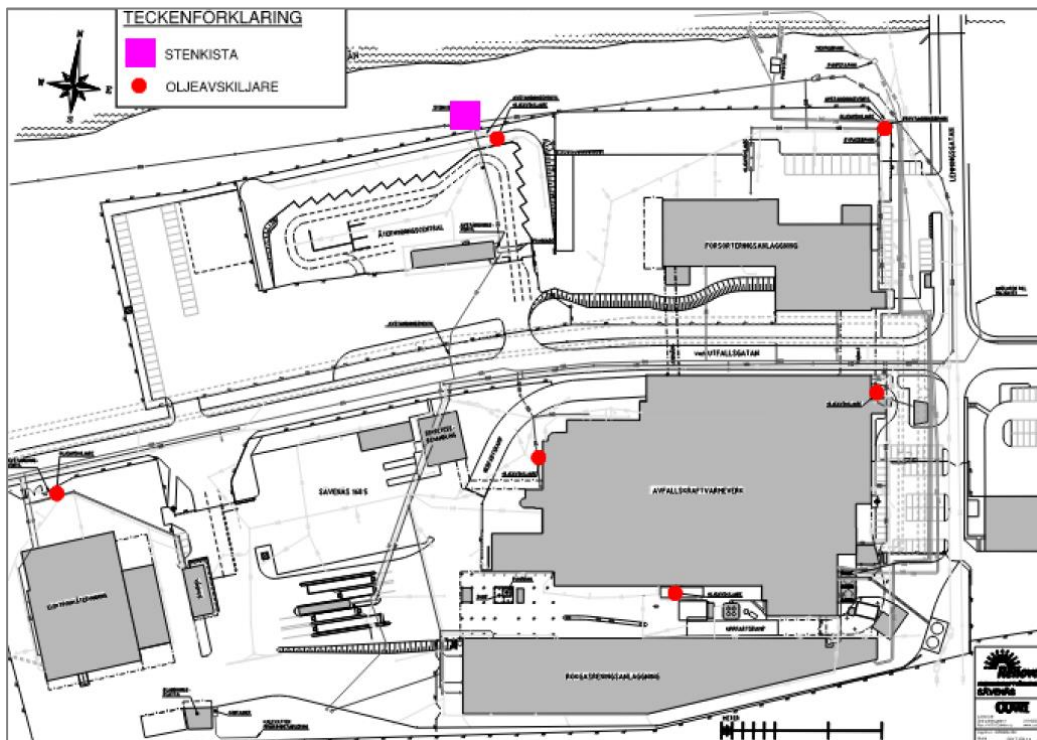
Den befintliga anläggningen har teknisk försörjning. Göteborg Energi Nät AB har befintliga ledningar. Ett stort kabelstråk passerar planområdet i sydväst. Kablarna är förlagda på 1960-talet. Göteborg Energi GothNet AB har befintliga ledningar och kanalisation. Göteborg Energi Fjärrvärme har en systemkritisk driftsatt ledning med tillhörande kammare inom planområdet.

VA och dagvatten

Planområdet är försörjt med allmänt VA för dricks-, spill- och dagvatten. Anslutning kan ske till von Utfallsgatan och sker i första hand till befintliga serviser. Inom marken som ska förvärfvas av Renova finns kommunala VA-ledningar, bland annat en stor matarledning för dricksvatten som försörjer Fräntorpsområdet med vatten.

Inom och kring planområdet finns både kombinerade avloppssystem och separerade system för dag- och spillvatten.

Planområdet är till största del asfalterat och avvattnas med dagvattenbrunnar. Det finns ett flertal oljeavskiljare, samt en stenkista inom planområdet. Det saknas detaljritningar för dessa, de bör därför utredas i detalj i samband med projektering. De som kan vara kvar efter utbyggnad kan med fördel vara det.

Kända befintliga dagvattenanläggningar. Bild: Structor Mark Uppsala

Dagvatten från planområdet avleds till två olika recipienter; vattenförekomsten Säveån – Olskroken till Brodalen för del av planområdet som ansluts till separat ledningssystem respektive avloppsreningsverket Ryaverket för del av planområdet som ansluts till kombinerat ledningssystem.

Släckvattenhantering

Eftersom det är en befintlig verksamhet finns rutiner för släckvattenhantering för de olika delarna av anläggningen, vilket beskrivs nedan.

Släckvatten vid avfallskraftvärmeverket

Det är i avfallsbunkern som risken för ett brandtillbud är som störst. Bunkern övervakas med IR-kameror som identifierar värmeutveckling. Runt bunkern finns brandkanoner som automatiskt sätts på vid en brand, och kan styras till brandens kärna. Kranförare i krankabinen fungerar som brandvakt och bevakar bunkern dagtid. Skulle en brand uppstå

SAMRÅDSHANDLING

i rökgasreningen eller i anläggningens vattenrening finns rökdetektorer och brandsläckningsutrustning.

Släckvatten som uppstår inomhus kommer i de flesta fall kunna hanteras genom att brunnar täcks med mattor, vattnet kan därefter sugas upp. Skulle vatten nå brunnarna leds detta via spillvattennätet till det kommunala vattenreningsverket, Gryaab. Vid en sådan händelse kontakter Renova Gryaab för att säkerställa en god hantering.

Släckvatten vid sorteringsanläggningen

Hela sorteringsanläggningen är inbyggd för att undvika miljöpåverkan på omgivningen. Störst risk för brandtillbud i anläggningen är vid krossning av avfallet (varmgång kvarn).

2016 gjordes en brandteknisk utredning för anläggningen utifrån dess verksamhet. Beräknade släckvattenvolymer redovisades. Som ett resultat av rapporten byggdes en mur på baksidan av byggnaden, med syfte att förhindra att släckvatten vid en stor brand ska nå Sävån. Släckvatten som uppstår inomhus, inklusive släckvatten från en brand i brandgången kommer till viss del kunna hållas inom byggnaden. Detta då brunnar, vid drift, enligt tillstånd alltid ska vara täckta. Sprids släckvatten utanför byggnaden kommer vattnet att nå dagvattenbrunnar. För att förhindra att släckvatten når recipienten finns en avstängningsventil som enligt rutin stängs. Släckvattnet kan därefter till viss del lagras i rörledningar och därefter tillkallas sugbil.

Släckvatten vid anläggningen för farligt avfall

2021 gjordes en brandteknisk utredning där olika brandscenarier identifierades. De släckvattenvolymer som beräknades kunna uppstå vid respektive brandscenario redovisades och anläggningens kapacitet att omhänderta ett vatten bedömdes vara tillräcklig. Byggnaden saknar brunnar invändigt och beräknade släckvattenmängder kan hållas inomhus. Utomhus är samtliga dagvatten-brunnar sammankopplade och vatten som uppstår på anläggningens ytor leds via en oljeavskiljare till Sävån. För att förhindra att släckvatten vid en brand når recipient finns en avstängningsventil som stängs innan släckning kan påbörjas. Vattnet kan därefter till viss del lagras i rörledningar och därtill tillkallas sugbil. En sarg runt anläggningen förhindrar att ett släckvatten rinner ut från verksamhetens yta.

Släckvatten vid återvinningscentralen

2021 gjordes en brandteknisk utredning för anläggningen där olika brandscenarier, utifrån lagrade avfallsfraktioner, identifierades. De släckvattenvolymer som beräknades kunna uppstå vid respektive brandscenario redovisades och anläggningens kapacitet att omhänderta ett vatten bedömdes vara tillräcklig. Utomhus är samtliga dagvattenbrunnar sammankopplade och vatten som uppstår på anläggningens ytor leds via en oljeavskiljare till en stenkista för att sedan via infiltrering gå ut i Sävån. För att förhindra att släckvatten från en brand lämnar anläggningen finns en avstängningsventil som stängs innan släckning kan påbörjas. Vattnet kan därefter till viss del lagras i rörledningar och därtill tillkallas sugbil. Släckvattenhanteringen på den framtida anläggningen beskrivs under "Släckvattenhantering" på sida 30.

Risk och störningar

Buller

En bullerutredning (daterad 2024-03-06) har tagits fram för att studera buller för den framtida anläggningen samt trafikbuller från närliggande vägar, vilket beskrivs under ”Buller” på sida 32.

Luftkvalitet

En luftutredning har tagits fram (daterad 2023-12-21). Trafikalstringen för den planerade verksamheten är låg, således är ökningen på de högst belastade vägarna försumbara jämfört med nollalternativet. Haltbidraget från verksamheten är låg, vilket förklaras av den höga skorstenen som bidrar till att emissionerna hinner blandas om i utomhusluften och transporteras långväga, således blir haltbidraget lågt i markplan. Spridningsberäkningarna visar att totalhalten av NO₂ underskider MKN för alla periodmedelvärden. Totalhalten kommer därför inte påverkas signifikant och det finns ingen risk för överskridande av MKN eller miljökvalitetsmålet av NO₂ på grund av detaljplanen. För PM10 är haltbidraget ännu lägre. Både årsmedelvärde och dygnsmedelvärde bedöms vara försumbart. Vidare ökar inte heller emissionerna på vägarna till följd av trafikalstringen. Risk för överskridande av totalhalten för PM10 bedöms som väldigt låg. Sammantaget, för både utsläpp från verksamheten och transporter, bedöms varken haltbidraget från NO₂ eller PM10 bidra med en signifikant ökning till rådande halter och att det inte finns någon risk för överskridande av MKN eller miljökvalitetsmålet.

Geoteknik

Detaljplanen kan genomföras utan att orsaka negativ omgivningspåverkan på omkringliggande byggnader och infrastruktur. Förväntad klimatförändring innebär periodvis ökade vattenflöden i Sävån till följd av ökad nederbörd. Det finns därför en framtida risk för ökad erosion i de nedre delarna av slänterna. Säkerheten uppfyller dock fortsatt rekommenderad säkerhetsnivå för planen. Läs mer under ”Geotekniska åtgärder” på sida 31.

Risker avseende hälsa och säkerhet

En riskutredning har tagits fram (daterad 2023-09-11) där ett flertal risker har identifierats och kategoriserats.

Risker från omgivningen

Inom kategorin risker från omgivningen finns Sevesoanläggningar (verksamheter där vissa farliga ämnen förekommer) och övriga verksamheter. Givet de stora avstånden som råder mellan studerade Sevesoanläggningar och planområdet bedöms de olycksscenario som kan uppstå vid respektive verksamhet inte medföra en signifikant risk för föreslagen exploatering. Således bedöms närheten till Sevesoanläggningar inte tala emot föreslagen exploatering.

Ett flertal andra verksamheter ligger inom 100 meter från Renovas verksamhetsområde. Ingen av dessa bedöms utgöra någon riskkälla för planområdet.

Farligt gods utgörs av transporter på E20, transporter på Västra stambanan och rangering av farligt gods på Sävenäs rangerbangård. De transporter med farligt gods som förväntas till verksamheten bedöms inte leda till en betydande påverkan på Sävenäs rangerbangård

SAMRÅDSHANDLING

eller närliggande bebyggelse. Givet antalet transporter och de ämnesklasser som transporteras till och från verksamheten bedöms risken för påverkan på Sävenäs rangerbangård eller närliggande bebyggelse med avseende på tillkommande farligt godstransporter vara acceptabel.

Med avseende på farligt godsolycka på Sävenäs rangerbangård bedöms personintensitet, givet den verksamhet som planeras inom planområdet, vara låg. Även med de antaganden som gjorts för individrisken bedöms Sävenäs rangerbangård utgöra en begränsad risk för planområdet. För att hantera dessa risker föreslås ett antal skyddsåtgärder, vilket finns att läsa under ”Risker avseende hälsa och säkerhet” på sida 33.

Risker inom anläggningen

Inom kategorin risker inom anläggningen finns hantering av farliga ämnen och farligt avfall samt planerad CCS-anläggning.

Vid anläggningen har ett flertal riskscenarion identifierats. Dessa kännetecknas huvudsakligen av låg sannolikhet samt begränsade konsekvensavstånd som generellt inte sträcker sig utanför verksamhetsområdet. I händelse av att något av dessa scenarion uppstår trots den låga sannolikheten och existerande skyddsåtgärder bedöms konsekvenserna för närliggande industri- och verksamhetsfastigheterna i närområdet bli begränsade då de har en låg personintensitet samt goda möjligheter att utrymma i ofarlig riktning. För närliggande bostadsbebyggelse och transportleder/rangerbangård är det främst brandrök i händelse av en större brand vid verksamheten som bedöms ge upphov till negativ påverkan, vilket inte skiljer sig fram dagens riskbild i området givet Renovas existerande verksamhet.

I händelse av en framtida etablering av CCS-anläggning inom verksamheten behöver risker kopplat till hantering av tryckkondenserad koldioxid och vattenfri ammoniak utredas närmare utifrån valda processförutsättningar. Dessa risker kommer att studeras vid en framtida ansökan för verksamhetstillstånd för eventuell expansion av CCS vid Renovas verksamhet. Baserat på den planerade bebyggelsens karaktär samt avståndet till närliggande riskkällor och skyddsobjekt bedöms föreslagna bebyggelse vara lämplig inom detaljplanen förutsatt att föreslagna rekommendationer och skyddsåtgärder efterlevs. Läs mer under ”Risker avseende hälsa och säkerhet” på sida 33.

Översvämning, skyfall

Vid skyfall går dagvattensystemen fulla till följd av de stora vattenvolymer och det finns inte tillräcklig kapacitet för att leda bort allt vatten. Dagvattnet avleds i stället på markytan, och ansamlas i lokala lågpunkter tills det bräddar och rinner vidare mot lägre liggande mark. Vattensamlingar riskerar att orsaka skador på fasader och andra anläggningar, samt utgöra hinder för framkomlighet. Några mindre översvämningssytor finns inom planområdet och flera rinnvägar i syd-nordlig riktning mot Sävån.

I östra delen av planområdet finns risk för vattensamlingar på von Utfallsgatan som överstiger 0,2 meter djup. Cirka 2 kilometer väster om planområdet finns även risk för vattensamling på von Utfallsgatan. Alternativ väg till och från planområdet finns från Kvibergs broväg, i väster.

Planområdet påverkas inte av höga flöden i vattendrag.

Detaljplanens innebörd och genomförande

Planen medger den befintliga användningen av fallskraftvärmeverk (**E₁**) inom all kvartersmark för att möjliggöra en utökning av verksamheten. Befintliga användningar som avfallshantering (**E₂**) och pumpstation (**E₃**) kommer medges. Planen bekräftar två befintliga transformatorstationer (**E₄**). Mark i sydväst, som inte ingår i marken som anvisas till Renova, planläggs som industri (**J**) och avfallskraftvärmeverk (**E₁**) för att möjliggöra att marken i framtiden kan anvisas till intilliggande industrifastighet eller till avfallskraftvärmeverket.

Planen bekräftar den allmänna gatan (**(GATA₁)**) som går genom området. För att möjliggöra för intern kommunikation med bro, passage och/eller rörbrygga medges avfallskraftvärmeverk som får byggas över gatan och som avgränsas nedåt till nedåt till 4,5 från färdig gata och uppåt till +50,0 meter från nollplan (**(E₅)**). Planen anger att marken endast får förses med byggnadsverk med en fri höjd av 4,5 meter från gatan (**(ö₁)**). För att det inte ska vara möjligt att överbygga en för stor del av den allmänna gatan medger planen att 1000 m² av den allmänna gatan överbyggs med byggnadsverk (**(e₁)**), varje byggnadsverk får ha en maximal bredd om 16,0 meter (**(f₂)**) och det ska vara minst 20,0 meter mellan varje bro och passage (**(f₃)**).

Planen reglerar en största byggnadsarea inom användningsområdena. Inom det norra användningsområdet medges en byggnadsarea om 6 300 m² (**e₂**) och en nockhöjd om +50,0 meter över havet (**h₃**). Inom det södra användningsområdet medges en byggnadsarea om 30 000 m² (**e₃**) och en nockhöjd om +65,0 meter över havet. För det sydöstra egenskapsområdet medges en nockhöjd om +35,0 meter över havet inom egenskapsområdet (**h₁**). Inom det sydvästra användningsområdet (pumpstation) medges en byggnadsarea om 510 m² (**e₄**) och en nockhöjd om +35,0 meter över havet (**h₁**).

Planen bekräftar den befintlig skorstenen, samt möjliggör att en ny skorsten med en totalhöjd om +160,0 meter över havet kan byggas inom det södra användningsområdet (**f₁**).

För att motverka att skapa en otrygg miljö för gående och cyklister på von Utfallsgatan anger planen att ingen ny bebyggelse får uppföras inom 4 meter från fastighetsgräns som vetter mot von Utfallsgatan. Planen reglerar också att bebyggelse inte får uppföras inom 4,0 meter från fastighetsgräns mot Lemmingsgatan samt mot Sävenäs rangerbangård i planområdets östra del (**prickar**). Marken mot den allmänna gatan får förses med byggnadsverk med en fri höjd av 4,5 meter från gatan för att möjliggöra för bro, passage och rörbrygga (**ö₁**).

För att minimera risker för personskador i händelse av olyckor kopplade till farligt gods finns skyddsbestämmelser som gäller inom 50 meter från närmaste räls på Sävenäs rangerbangård (ej Fjällbospåret) (**m₁**, **m₂** och **m₃**) och skyddsbestämmelser som gäller 150 meter från närmaste räl på Sävenäs rangerbangård (ej Fjällbospåret) (**m₁** och **m₂**).

Allmännyttiga underjordiska ledningar förses med markreservat (**u₁**) och prickmark.

Planen föreslår att strandskydd som återinträder inom 100 meter från Sävån upphävs inom kvartersmark (**a₁**).

SAMRÅDSHANDLING

Stor del av kvarteretsmarken är markanvisad av Exploateringsnämnden. Avtal om genomförande av detaljplanen kommer att tecknas med exploatörerna.

Kommunen är huvudman för allmän plats och ansvarar för utbyggnad och framtida drift och underhåll. Exploatör ansvarar för utbyggnad av kvarteretsmark.

Bebyggelse

Etappindelning byggnation

Planen medger en byggnadsarea om 36 810 m², samt byggnadsverk om 1000 m² över von Utfallsgatan. Nockhöjden varierar mellan +35,0 +50,0 och +65,0 meter över havet.

Tillkommande byggrätt förväntas bli cirka 19 000 m² BTA.

Utbyggnaden kommer ske successivt över en tidperiod på 25 år eller mer beroende på investeringsbeslut och bedömd livslängd på befintlig anläggning. Möjlig etappindelning utgår från att nya förbränningslinjer kan anläggas samtidigt som de gamla är i bruk. Etappindelningen redovisas nedan.

Om **5–8 år** planeras byggnader och lagringsplatser för koldioxidinfångning och förvätskning där så kallad CCS ska installeras på rökgasreningen till en av avfallsförbränningspannorna.

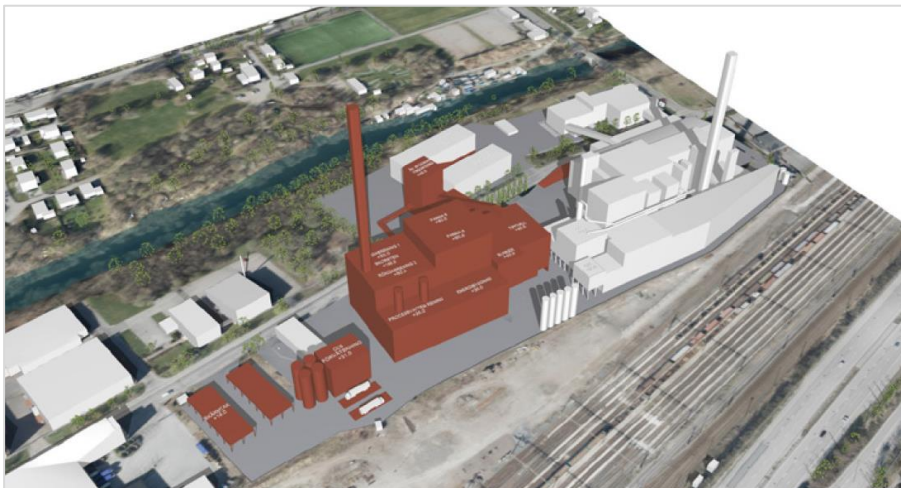
Etappindelning 5–8 år

Om **8–10 år** kommer troligen någon form av återvinnings- och sorteringsverksamhet att uppföras på den norra sidan om von Utfallsgatan.

Etappindelning 8–10 år

Om **10–15 år** planeras ny avfallsförbränningsanläggning med nya förbränningslinjer som ersätter uttjänta förbränningslinjer och byggs bredvid det befintliga verket. Anläggningen består av två pannor, rökgasrening, koldioxidinfångning, processvattenrening, energi-byggnad, tippshall, bunker och ramp. Den nya anläggningen kopplas ihop med återvinnings-/sorteringsverksamhet på andra sidan von Utfallsgatan. Vågstationen ersätts.

Etappindelning 10–15 år

Om **15–25 år** installeras nya pannor på de uttjänta pannornas plats om regionen har behov av ökad kapacitet. Ett stickspår och tömningshall skulle även kunna byggas för in- och utlastning via järnvägstransporter. Det är inget som avgörs i detaljplanen men skulle kunna innebära mer hållbara transporter på lång sikt. Ett annat alternativ är att transporter av till exempel avskild koldioxid kan transporteras i ledningar under mark till Göteborgs hamn.

Etappindelning 15–25 år

Om **25–50 år** beräknas en fyllt utbyggd anläggning finnas.

Etappindelning 25–50 år

Gestaltning

Ett gestaltungsprogram (daterat 2024-04-22) har tagits fram med syfte att beskriva och förmedla en ambitionsnivå som ska hålla över lång tid och ska fungera som vägledning vid detaljplanens genomförande. Gestaltungsprogrammet är en bilaga till detaljplanen för området och ger förslag till hur nya byggnader kan gestaltas så att en god bebyggd helhetsverkan uppnås.

Verksamhetens tekniska förutsättningar

Den fysiska formen för avfallskraftvärmeverket hänger ihop med processens respektive delar. Dessa ser väldigt olika ut, bland annat beroende på att det är olika leverantörer för olika processdelar. Det finns stora delar av avfallskraftvärmeverket där den utvändiga gestaltningen är relativt oberoende av innehållet och uppbyggnaden kan göras med enkla standardiserade fasadelement. För underhåll och den dagliga verksamheten krävs robusta och tåliga material som i vissa fall behöver kunna demonteras. Verkets funktion styrs även av hur de olika byggnaderna och processutrustningen är placerade i förhållande till varandra. Att få till en robust och effektiv transport av bränsle till pannorna är viktigt för

SAMRÅDSHANDLING

att verket ska fungera bra. Därför har detaljplanen stor marginal i var byggnader och tillhörande utrustning får placeras på tomten.

Gestaltungsprinciper

Ambitionen är att tillkommande bebyggelse, både tillbyggnader till det befintliga verket och nya byggnader, ska utformas med omsorg och med en gestaltning som håller över tid. De ska ha en hög arkitektonisk kvalitet och utföras med hållbara och robusta material. Genom en tydlig volymhantering, välarbetade fasader, noggrant utvalda material och kulörer kan skalan brytas ner där en balans mellan byggnad och omgivning skapas.

De arkitektoniska gestaltungsprinciperna för tillbyggnader till det befintliga verket är att bygga vidare med de principer som etablerats under senare delen av 2000-talet. Här dominerar material som ljus TRP-plåt i varierande riktning med inslag av stora glaspartier. För att addera nya årsringar bör även nya tolkningar i detaljeringen av volymer och materialen plåt och glas appliceras.

Visionsbild över det blivande verket, översiktsperspektiv från sydväst. Bild: Liljewall.

De arkitektoniska gestaltungsprinciperna för de nya volymerna hämtar inspiration från den klassiska industriarkitekturen, med kvaliteter i proportioner och detalj. En klassisk industriarkitektur i modern tolkning som förenar historisk tyngd med en framtida lätthet och elegans.

För att bryta ner skalan och höjden delas byggnadskroppen horisontellt i tre delar. Underst en massiv och tung bas, ovanpå lättare volymer som smalnar av mot himlen. På det sättet skapas en klassisk och tydlig indelning med sockel, midja och krona.

Visionsbild över det blivande verket, översiktsperspektiv från sydväst. Bild: Liljewall

Visionsbild över det blivande verket, närbild västerifrån. Bild: Liljewall

Visionsbild över det blivande verket, vy från von Utfallsgatan, bild: Liljewall

Vad gäller material och färgsättning föreslås verket få en fasad av tegel. Tegel är ett solitt, robust och tidlöst byggmaterial som hör till den klassiska industriarkitekturen. Samtidig förmedlar tegel hållbarhet i tiden och adderar kvalité och urbanitet till kontexten. Med vertikala indelningar i fasaden bryts de stora fasadytorna ner och ett harmoniskt och lugnt utseende skapas som upplevs från långt håll. I den nära skalan får fasaden en ökad detaljering där portar, dörrar och fönster får sin plats i den rytmiska, vertikala indelningen.

Skorstenen eller spiran till kronan bör ges en fin detaljering, ett gestaltat element med en karaktär som skapar spänning både på nära och långt håll.

Referensbilder visar exempel på klassisk industriarkitektur och på moderna arkitektoniska tillägg.

*The Tate Gallery,
London, England*

*Kraftvärmeverk, Würzburg,
Tyskland*

*Battersea power station, London,
England*

Trafik, parkering, kollektivtrafik och tillgänglighet

Gator, GC-vägar

Planen föreslår ingen utbyggnad av bil-, gång- och cykelvägar.

Åtgärder för att rusta upp cykelbanan vid von Utfallsgatan, som pekats ut som regionalt cykelstråk, är möjligt inom detaljplanen, och kommer i så fall genomföras för hela den berörda sträckan. Det är dock inte prioriterat.

Befintliga in- och utfarter kommer vara kvar. För att hantera intern kommunikation, och undvika att fler fordon korsar von Utfallsgatan möjliggör planen att delar av von Utfallsgatan kan överbyggas med bland annat bro, passage och rörbrygga. Planen föreslår en flexibel placering, men begränsar omfattningen och bredd på byggnadsverk samt avstånd mellan broar och passager. Planen medger även att det ska vara en fri höjd om 4,5 meter över von Utfallsgatan.

Planen innebär en mindre trafikökning, vilket redovisas för år 2030, 2035 och 2045 i tabellen nedan.

Intransporter och uttransporter indelade i etapper 2030, 2035 och 2045 redovisat som transporter per dag

År	Transporter/dag in	Transporter/dag ut
2020–2022	464	45
2030	465	52
2035	379	64
2045	426	102

SAMRÅDSHANDLING

Mellan år 2022 till 2030 beräknas CCS ha tillkommit, vilket innebär fler uttransporter. Mellan år 2030 till 2035 beräknas ytterligare transporter ha tillkommit för biomassa till och från förbränning, avfall till efterbehandling och avfall till sortering. Samtidigt bedöms transporter kopplade till anläggning för farligt avfall/elektronik samt transporter till återvinningscentralen försvinna. Mellan år 2035 till 2045 beräknas transporter för biomassa till och från förbränning försvinna. Transporter för extra avfall till förbränning och restprodukter från förbränning förväntas tillkomma.

Parkering, cykelparkering

Parkering sker inom den egna fastigheten och kommer troligtvis fortsatt ligga i östra delen av planområdet. Parkering tillåts dock inom största delen av planområdet, det kan därför även bli aktuellt att parkering förläggs där bebyggelse inte tillåts.

Kollektivtrafik

Planen förutsätter ingen utbyggnad av kollektivtrafiken.

Tillgänglighet

Parkering för rörelsehindrade kommer även fortsättningsvis att ligga i anslutning till entréer.

Friytor och naturmiljö

Naturmiljö

Inga förhöjda naturvärden har noterats inom planområdet som är ianspråktaget och till största del asfalterat. Grönyta i västra delen av planområdet kommer att tas i anspråk för att möjliggöra bland annat infart till anläggningen. Träd längs von Utfallsgatan föreslås stå kvar, men saknar skydd i planen.

Upphävande av strandskydd

Planområdet ligger delvis inom område där strandskydd återinträder vid planläggning. Detaljplanen innebär upphävande av strandskyddet för kvartersmark inom fastigheten Sävenäs 168:5.

Skälen till upphävande av strandskyddet är:

- Området där strandskyddet upphävs är beläget på redan ianspråktagen mark och saknar därför betydelse för strandskyddets syften, MB 7 kap. 18 c § p. 1.
- Området där strandskyddet upphävs behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen kan inte ske utanför området, MB 7 kap. 18 c § p. 4.

Sociala aspekter och åtgärder

Närmsta bostäder ligger cirka 150 meter bort och påverkas redan idag av närhet till industriområdet och trafikleder.

Utredningar visar att en utökning av verksamheten inte bidrar till att MKN eller miljö kvalitetsmålet för luftmiljön riskerar att överskridas. Industribullernivåer bedöms öka, dock i begränsad omfattning som inte förväntas vara noterbar då industribuller maskeras av övrigt trafikbuller från E20. Ökat trafikbuller bedöms bero på allmänna

SAMRÅDSHANDLING

prognosticerade trafikökningen för de studerade vägarna. Orsaken till framtida förhöjda trafikbullernivåer är därför inte en konsekvens av planen.

En utökning och utveckling av anläggningen bedöms inte heller innebära att riskbilden i området inte förändras avsevärt. De riskscenarion som identifierats huvudsakligen kännetecknas av låg sannolikhet samt begränsade konsekvensavstånd som generellt inte sträcker sig utanför verksamhetsområdet. I händelse av att något av dessa scenarion uppstår trots den låga sannolikheten och existerande skyddsåtgärder bedöms konsekvenserna för närliggande industrier och verksamheter i närområdet bli begränsade då de har en låg personintensitet samt goda möjligheter att utrymma i ofarlig riktning. För närliggande bostadsbebyggelse och transportleder är det främst brandrök i händelse av en större brand vid verksamheten som bedöms ge upphov till negativ påverkan, vilket inte skiljer sig fram dagens riskbild i området givet den existerande anläggningen.

Den allmänna gatan, von Utfallsgatan, korsar idag anläggningen och upplevs som otrygg för gående och cyklister. En ökad exploatering på båda sidor av von Utfallsgatan riskerar att bidra till en ökad otrygghet.

Teknisk försörjning

Dagvatten

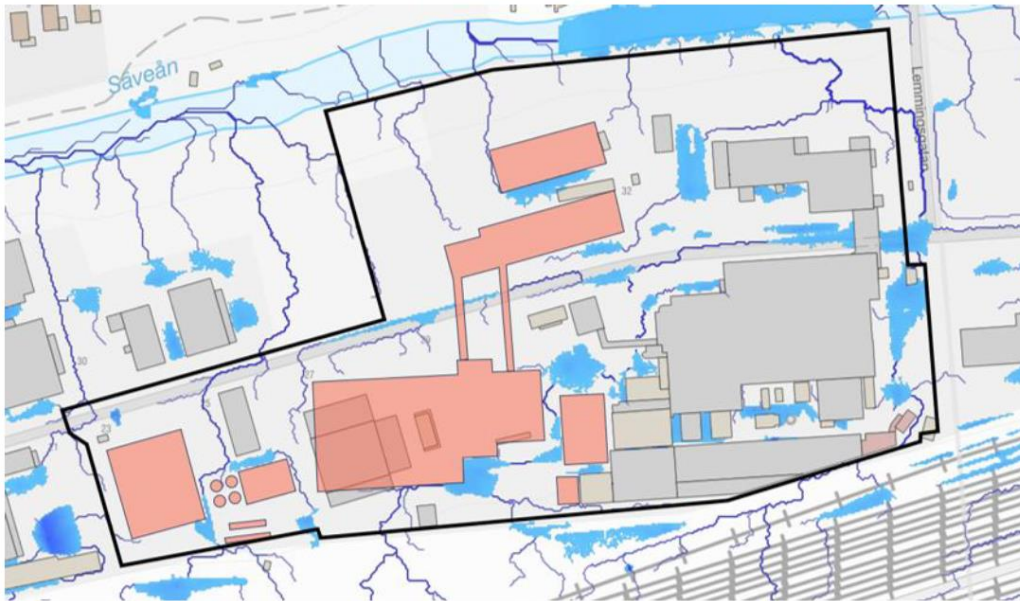
Till följd av planens genomförande beräknas dagvattenflöden öka på grund av ökade hårdgjorda ytor och kompensation för mer intensiva regn som följd av klimatförändringar.

Inom kvarteretsmark föreslås fördröjning i underjordiska avsättningsmagasin och vidare rening i filterbrunnar. Enligt Göteborgs stads riktlinjer ska 10 mm regndjup fördröjas och renas från ytor som genomgår ombyggnation vilket motsvarar en fördröjningsvolym på cirka 320 m³.

Föroreningsberäkningar visar att föreslagen rening minskar beräknade halter och belastning, jämfört med befintlig situation. Endast halter för TBT överskrider Göteborgs stads målvärden för dagvatten även efter reningsåtgärder. TBT är inte utmärkande som faktor i recipientens ekologiska eller kemiska statusklassning. Då samtliga ämnen efter rening minskar jämfört med befintlig situation bedöms detaljplanen inte försämra recipientens möjlighet att uppnå MKN trots överskridande av ett målvärde.

För att hantera skyfall föreslås en robust höjdsättning. För att undvika att vatten samlas vid byggnader och känsliga anläggningar ska marken luta från byggnaden. Sekundära flödesvägar mot Sävån behöver säkerställas för att inte riskera att vatten samlas vid nya byggnader, utan kan rinna vidare direkt ner i Sävån. De lågpunkter som eventuellt byggs bort kan kompenseras för på andra ytor alternativt bedöms detta vatten kunna ledas vidare till Sävån som är en utpekad skyfallsled.

Allmännyttiga ledningar säkerställs med markreservat (**u₁**).

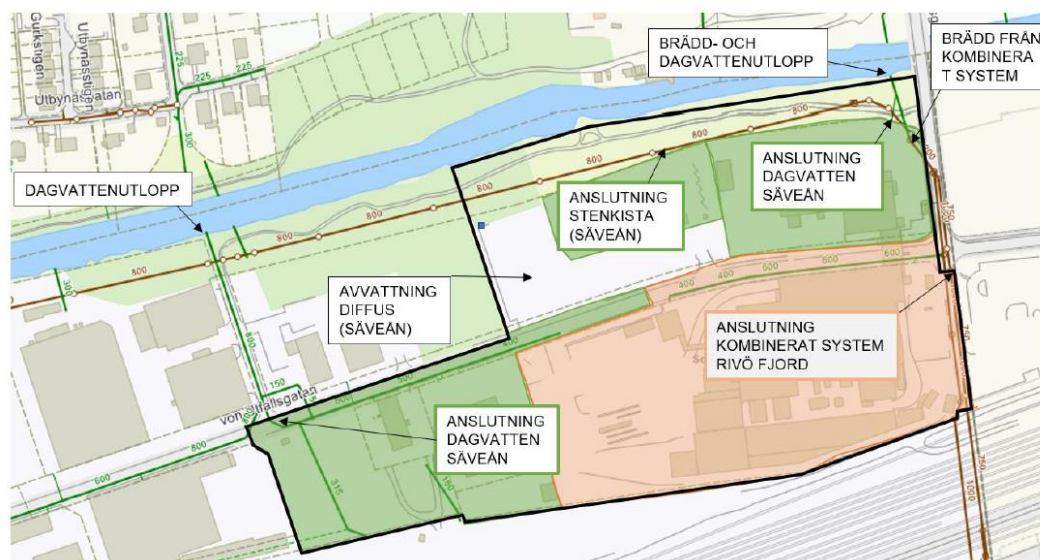

Skyfallsanalys i Scalgo Live på 50 mm regndjup av planerad situation. Bild: Structor Mark Uppsala.

Vatten och avlopp

Renova bedömer att med planerad exploatering kommer antalet anställda öka från 145 till 165 anställda. Brandvattenbehovet har utretts i brandteknisk utredning och bedöms motsvara 40 liter/sekund.

Inom och kring planområdet finns både kombinerade avloppssystem och separerade system. Anslutningspunkter och beskrivning var det leds redovisas i bilden nedan. Inom marken som ska förvärfvas av Renova finns även en stor matarledning för dricksvatten. Allmännyttiga ledningar säkerställs med markreservat (u_1).

Planområdets tekniska avrinningsområden. Bild: Structor Mark Uppsala.

Riksintresse vattenförsörjning

Området ligger inom influensområdet riksintresset för vattenförsörjning. Kretslopp och vatten bedömer att riksintresset inte påverkas negativt av planen.

Släckvattenhantering

Vid utveckling av verksamheten kommer Renova att, på samma sätt som idag, arbeta aktivt med att minimera risker för brand och utarbeta de rutiner som krävs för att kunna hantera en uppkommen brand och ett släckvatten. Detta innebär till exempel tillämpning av systematiskt brandskyddsarbete och tillhandahållande av utrustning för hantering av brand och släckvatten i form av såsom brandlarm, anpassad släckutrustning, brunnsmattor och avstängningsventiler. Anläggningen kommer även fortsatt att anpassas så att eventuellt släckvatten i så stor utsträckning som möjligt kan hållas kvar inom fastigheten genom till exempel uppsamling av släckvattenvatten på ytor eller i ledningssystem.

Uppstår behov av ytterligare åtgärder, som exempelvis fördröjningsmagasin och reningssteg, kommer Renova att hantera dessa inom ramen för uppförandet.

Värme

Det finns ledningar för fjärrvärme och fjärrkyla som behöver beaktas. Planen anger markreservat för de allmännyttiga ledningarna (**u₁**).

El, tele, opto

Det finns befintliga ledningar för el och tele. Ledning för el i västra delen av planområdet föreslås flyttas och planen anger markreservat (**u₁**) för den nya placeringen. Ledning för el (starkström) centralt i den södra delen säkerställs med markreservat (**u₁**).

Beställning av utsättning respektive undanflyttning av ledningar ska ske till Göteborg Energi Nät AB i god tid innan arbetena ska påbörjas. Vid utförande av arbeten i närheten av Göteborg Energi Nät AB:s anläggningar ska bestämmelser för markarbeten vid elkablar följas.

Inom planområdet har Göteborg Energi GothNet AB befintliga ledningar och kanalisation som måste beaktas och hanteras inom projektet. Allmännyttiga ledningar säkerställs med markreservat (**u₁**).

Övriga åtgärder

Geotekniska åtgärder

En geoteknisk utredning (daterad 2023-11-17) har tagits fram. Utredningen visar att marken har fullgod säkerhet för befintliga förhållanden. Det finns ett befintligt erosionsskydd av sten längs strandkanten vid Säveå. Erosionsskyddet är av varierande kvalitet, vilket dock inte bedöms ha någon negativ inverkan på stabiliteten för planområdet.

Utförda stabilitetsberäkningar visar på tillfredställande stabilitet även för planerade förhållanden. Markhöjningar på 0,5 meter, motsvarande 10 kPa, samt att en variabel last om 10 kPa för eventuella upplag eller uppställningsytor kan påföras marken med fortsatt fullgod stabilitet. Ytor som planeras att höjas mer än 0,5 meter ska detaljstuderas, då det kan krävas kompensationsgrundläggning eller grundförstärkning för att fullgod stabilitet ska kunna bibehållas. En upplysning har införts i planhandlingarna angående tillåtna marklaster. Tyngre byggnader och anläggningar kommer behövas pågrundläggas vilket säkerställs i bygglovsprocessen.

SAMRÅDSHANDLING

En översiktlig kontroll av områdets sättningsförhållanden visar att marken är sättningskänslig, dvs marken kommer att sätta sig om ytterligare last påförs inom området, till exempel genom uppfyllnad.

Sammantaget bedöms detaljplanen kunna genomföras utan att orsaka negativ omgivningspåverkan på omkringliggande byggnader och infrastruktur.

I samband med projektering och byggskede ska en byggnadsteknisk beskrivning upprättas där de geotekniska frågeställningarna noggrant beaktas. Vidare ska ett kontrollprogram med avseende på omgivningspåverkan upprättas, som bland annat beskriver krav och uppföljning av grundvattennivåförändringar och rörelser i intilliggande byggnader och anläggningar.

Markmiljö

En miljöteknisk mark- och grundvattenundersökning (daterad 2018–06) har tagits fram för fastigheterna Sävenäs 168:2 och Sävenäs 168:5. Utredningen har påvisat ställvisa förhöjda föroreningshalter. För fastigheterna tillämpas Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM). Fastigheterna har sedan mitten på 1970-talet använts som industrimark. Genomförd utredning har inte påvisat några halter över Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning med avseende på metaller, oljeprodukter och PAH:er. Provtaget grundvatten har ställvis påvisats innehålla nickelhalter över det jämförande riktvärdet. Halterna varierade mellan de båda provtagningstillfällena och bedöms vara orsakade av naturliga variationer. Bedömningen är att det inte föreligger några miljö- och hälsorisker med påvisade föroreningar. Med avseende på befintlig markanvändning samt bedriven verksamhet föreligger det därmed inget saneringsbehov på fastigheterna Sävenäs 168:2 och Sävenäs 168:5.

En miljöteknisk markundersökning (daterad 2023-03-03) har tagits fram för fastigheten Sävenäs 747:134. Inom fastigheten har enbart metaller påvisats i halter över känslig markanvändning (KM). Barium och kobolt påvisas i fyllnadsmassorna och arsenik, kvicksilver och bly i naturliga jordlager som lera och mulljord.

Då inga halter över mindre känslig markanvändning (MKM) görs bedömningen att inga åtgärder är nödvändiga med avseende på människors hälsa och miljön.

För fastighet Sävenäs 168:4, där det finns en pumpstation, har ingen miljöteknisk markundersökning tagits fram. Bedömningen är att fastigheten har samma förutsättningar som intilliggande mark. Inga åtgärder bedöms därför som nödvändiga med avseende på människors hälsa och miljö då markanvändningen fortsatt kommer klassas som mindre känslig markanvändning (MKM).

Buller

En externbullerutredning har upprättats (daterad 2024-03-06) enligt 4 kap 33a § för att studera buller för den framtida anläggningen samt trafikbuller från närliggande vägar.

Industribuller

För industribuller har två framtida fall utretts där antingen 4 eller 6 pannor finns vid anläggningen.

Driften vid avfallskraftvärmeverket är mer eller mindre konstant över dygnet. Dock är försorteringen av avfall inte i drift nattetid. Av den anledningen utförs beräkningar för

SAMRÅDSHANDLING

dag/kväll respektive natt. I beräkningen har man utgått från ett värsta scenario där anläggningen är i full drift och kyltorn, som används när producerad effekt överskrider stadens effektbehov, är i gång. När kyltornen är i gång är dock normalt inte alla pannor i drift. Återvinningen norr om von Utfallsgatan ska byggas in, i utredningen har man därför utgått ifrån att ingen bullrande verksamhet sker utomhus.

Beräkningarna visar att i ett framtida scenario med fyra eller sex pannor i drift kan de bostäder (liggandes söder om E20) med högst ljudnivå komma att få bullernivåer på 41–42 dBA dag- och kvällstid samt 41 dBA nattetid. Naturvårdsverkets riktvärde samt Renovas tillståndsgivna villkor om högst 40 dBA nattetid kan därmed komma att överskridas med cirka 1 dBA för några bostäder söder om E20. Övriga tider bedöms Naturvårdsverkets riktvärde samt Renovas tillståndsgivna villkor på 50 dBA dagtid och 45 dBA kvällstid klaras. Det innebär att bullerbidraget från Renovas anläggning kan komma att öka med 1 dBA. Ökningen är begränsad och förväntas inte vara noterbar då den maskeras av övrigt trafikbuller från E20.

För befintliga bostäder norr om Säveån beräknas Naturvårdsverkets riktvärden och Renovas tillståndsgivna villkor klaras under hela dygnet.

Planerade bostäder norr om Säveån ligger inom zon A enligt Boverkets vägledning för planläggning av bostadsbebyggelse. Det innebär att bostäder bör kunna accepteras utan speciella krav på anpassning inom följande nivåer; 50 dBA dagtid och 45 dBA kvälls- och nattetid.

De maximala momentana ljudnivåerna nattetid är endast marginellt högre än de ekvivalenta nivåerna eftersom bullret från anläggningen är kontinuerligt, utan stora märkbara nivåvariationer. Det momentana ljudkravet på 55 dBA nattetid som anges i Naturvårdsverkets riktvärde och i Renovas miljötillstånd innehålls således med god marginal. Anläggningen bedöms inte ge upphov till rena toner eller impulsartat buller. Det föreligger således, enligt vad som anges i riktvärde och tillstånd, ingen anledning till att skärpa tillåtna bullernivåer med 5 dBA.

Trafikbuller

En bullerutredning har upprättats enligt PBL 4 kap 33a§. För trafikbuller (trafik på kringliggande vägar) har två olika fall beräknats, nuläge samt framtida läge 2040.

Riktvärde för ekvivalent ljudnivå för trafikbuller vid befintliga bostäder överskrids både för nuvarande trafiksituation och för prognosår 2040. Det gäller bostäder söder om E20, samt bostäder vid Utbyvägen och Lemmingsgatan.

Beräknade nivåer blir något högre för prognosår 2040, men skillnader är relativt små (1–1,5 dBA för ekvivalent ljudnivå och 0,2–1 dBA för maximal ljudnivå). Ökningen av trafikmängder för prognosår 2040 och därmed också ljudnivåer beror inte på trafik till och från den framtida anläggningen, utan beror på den allmänna prognosticerade trafikökningen för de studerade vägarna. Orsaken till framtida förhöjda trafikbullernivåer är därför inte en konsekvens av planen.

För planerade nya bostäder norr om Säveån beräknas riktvärde enligt trafikbullerförordningen uppfyllas.

Luft

Inga åtgärder föreslås för att hantera luftkvaliteten. Den höga skrotstenen bidrar till att emissionerna hinner blandas om i utomhusluften och transporteras långväga, således blir haltbidraget lågt i markplan. Haltbidraget från NO₂ eller PM10 bedöms inte bidra med någon signifikant ökning till rådande halter.

Risker avseende hälsa och säkerhet

Sammantaget bedöms riskbilden i området inte förändras avsevärt då Renova redan i dagsläget har en befintlig anläggning för avfallskraftvärmeverk, avfallshantering samt återvinningscentral inom fastigheten. Planerad utbyggnad kommer inte medföra minskade avstånd till närliggande industri- och verksamhetsbebyggelse, transportleder, rangerbangård och bostadsbebyggelse.

Följande skyddsåtgärder bedöms vara rimliga att implementera inom 150 meter från Sävenäs rangerbangård (ej Fjällbospåret) ur kostnads- och nytto-synpunkt:

- Utrymning ska vara möjligt på sida som inte vetter mot Sävenäs rangerbangård (**m₁**).
- Ventilation ska placeras minst 8 meter över mark eller på tak i händelse av takhöjd lägre än 8 meter och på sida som inte vetter mot Sävenäs rangerbangård (**m₂**).

Följande skyddsåtgärd bedöms vara rimlig att implementera inom 50 meter från Sävenäs rangerbangård (ej Fjällbospåret) ur kostnads- och nytto-synpunkt:

- Byggnad ska utföras med fasad och tak inklusive fönster och dörrar i brandklass EI30 (**m₃**).

Vid en eventuell framtida etablering av CCS-anläggning inom verksamheten bör lagertankar och annan processutrustning för koldioxid och vattenfri ammoniak placeras så att risken för värmepåverkan i händelse av en farlig godsolycka vid Sävenäs rangerbangård minimeras. Förutsatt att erforderliga skyddsavstånd ej kan upprättas föreslås att inom 150 meter från Sävenäs rangerbangård (ej Fjällbospåret) ska lagertankar och annan processutrustning för koldioxid och vattenfri ammoniak utformas med erforderliga skydd mot värmepåverkan i händelse av en farlig godsolycka vid Sävenäs rangerbangård. Risker kopplade till framtida etablering av CCS-anläggning hanteras i en framtida ansökan för verksamhetstillstånd. Vidare behöver även risker kopplat till hantering av tryckkondenserad koldioxid och vattenfri ammoniak utredas närmare utifrån valda processförutsättningar vid en framtida ansökan för verksamhetstillstånd för eventuell expansion av CCS vid verksamheten.

Fastighetsindelning

Fastighetsindelningen, servitut, gemensamhetsanläggningar, u-områden, med mera, framgår av plankartan.

Huvudmannaskap och ansvarsfördelning

Anläggningar inom allmän plats

Detaljplanen föreskriver att kommunen är huvudman för allmän plats och ansvarar för utbyggnad och framtida drift och underhåll.

SAMRÅDSHANDLING

Allmän platsmark GATA inom planområdet är utbyggd och i kommunens ägo sedan tidigare.

Anläggningar inom kvartersmark

Exploatören ansvarar samt bekostar utbyggnad av anläggningar inom kvartersmark.

Drift och förvaltning

Kommunen, genom Stadsmiljönämnden, ansvarar för drift och förvaltning av mark som i detaljplanen är utlagt som allmän plats GATA.

Kommunen, genom kretslopp- och vattennämnden, ansvarar för drift och förvaltning av allmänna vatten- och avloppsanläggningar inom planområdet.

Exploatören och berörd fastighetsägare ansvar för förvaltning av anläggningar och mark som i detaljplanen är utlagda som kvartersmark.

Fastighetsrättsliga frågor

Detaljplanen omfattar de enskilda fastigheterna Sävenäs 167:4, Sävenäs 168:2, Sävenäs 168:4, Sävenäs 168:5 samt del av den kommunala fastigheten Sävens 747:134.

Mark ingående i allmän plats, inlösen

Med kommunalt huvudmannaskap har kommunen en rättighet men även skyldighet att lösa in allmän plats som ligger inom privatägda fastigheter. Kommunalt huvudmannaskap innebär även att kommunen innan genomförandetidens utgång ska ha upplåtit de allmänna platserna för allmänt nyttjande.

Detaljplanen innehåller allmän plats GATA men innebär ingen utökning av allmän plats.

Fastighetsbildning

Fastighetsbildning ska ske i enlighet med detaljplanen. Genomförandet av planen kommer att innebära att lantmäteriatgärder utförs, såsom fastighetsreglering och bildande av ledningsrätter.

Del av kommunens fastighet Sävenäs 747:134 överförs till exploatörens fastighet Sävenäs 168:5 genom fastighetsreglering.

Före beviljande av bygglov ska fastighetsreglering, fastighetsbildning och andra nödvändiga fastighetsrättsliga åtgärder, till exempel bildandet av ledningsrätter, vara genomförda.

Gemensamhetsanläggningar

Behov av gemensamhetsanläggningar för ledningar och lokalgata kommer att utredas ytterligare efter samråd.

Servitut

Servitut för väg mellan von Utfallsgatan och järnvägen inom mark som överförs till exploatören ska upprättas till förmån för kommunen. Syftet med servitutet är att möjliggöra åtkomst till järnvägen från von Utfallsgatan.

Ledningsrätt

Vid omläggning av ledningar till följd av exploateringen ska eventuell ledningsrätt omprövas att gälla ledningens nya läge. De delar av befintliga allmänna ledningsområden som hamnar på kvartersmark till följd av den nya detaljplanen ska säkerställas med ledningsrätt, till förmån för respektive ledningsägare.

SAMRÅDSHANDLING

Vid överlåtelse av kommunägd mark regleras i genomförandeaftalet att exploatören utan ersättning ska upplåta ledningsrätt för erforderliga ledningar och nätstationer inom kvartersmark till förmån för kommunen, kommunala bolag och privata ledningsägare. Ledningsägare är dock skyldiga att bevaka sina rättigheter samt upplysa kommunen avseende projektets påverkan på det egna ledningsinnehavet. Respektive ledningsägare ansöker om ledningsrätt.

Allmänna ledningar, inom områden markerade med u på plankartan, kan säkerställas med ledningsrätt.

Inom område som i plankartan markerats med Ex finns en befintlig transformatorstation. Denna kan säkerställas med ledningsrätt alternativt avstyckas till egen fastighet.

Inom exploatörens fastigheter finns ett flertal befintliga ledningar för VA, fjärrvärme och el som innehar ledningsrätt.

Inom del av Sävenäs 747:134 som avses att överlåtas från kommunen till exploatören finns ett flertal befintliga ledningar för vatten och avlopp, el, fjärrvärme och opto samt en befintlig transformatorstation vars läge behöver säkerställas med ledningsrätt.

Elledningarna föreslås få nytt läge i den västra delen av planområdet. Möjlighet att flytta vatten- och avloppsledningar, fjärrvärmeledningar och optoledning utreds.

Markavvattningsföretag

Inom planområdet finns inga markavvattningsföretag.

Ansökan om lantmäteriförrättning

Kommunen ansöker om och bekostar erforderlig fastighetsbildning för kommunägd mark samt ledningsrätt för vatten- och avloppsledningar.

Exploatören ansöker om och bekostar erforderlig fastighetsbildning inom kvartersmark som inte omfattar kommunägd mark samt eventuellt bildande av gemensamhetsanläggningar och servitut.

Respektive ledningsägare ansvarar för ansökan om lantmäteriförrättning avseende ny ledningsrätt (förutom vatten- och avloppsledningar) samt ändring alternativt upphävande av befintliga ledningsrätter.

Ansvar för att ansöka om och bekosta lantmäteriförrättning kommer att regleras i kombinerat exploaterings- och genomförandeaftal.

Avtal

Befintliga avtal som berörs

Lägenhetsarrende med avtalsnummer AL-2018-0162, mellan Renova och Göteborgs Stad omfattar del av Sävenäs 747:134 som överlåts till Renova. Avtalet behöver sägas upp.

Lägenhetsarrende med avtalsnummer AL-2019-0032, mellan Göteborgs Stad och Klöver Petra HB berör mark som ska vara kvar i kommunens ägo. Arrendet kan behållas.

Lägenhetsarrende i andra hand för dagvattenventil (ärendenummer TRV 2021/110431) mellan Renova och Trafikverket behöver sägas upp inför anläggningsarbeten.

Trafikverket planerar att flytta in dagvattenanläggning till egen fastighet senast 2029.

SAMRÅDSHANDLING

Arrende för transformatorstation med avtalsnummer AL-1994-0047, mellan Göteborg Energi AB och Göteborgs Stad behöver sägas upp och ersättas med ledningsrätt.

Medgivande att lägga ned ledning i Sävenäs 747:134 med avtalsnummer LK 2013-0096, till förmån för Göteborg Energi blir verkningslöst. Ledning behöver säkras med ledningsrätt.

Tillstånd för fjärrvärme och tomrör inom Sävenäs 747:134 med avtalsnummer LK-2011-0080, till förmån för Göteborg Energi blir verkningslöst. Ledningar behöver tryggas med ledningsrätt.

Tillstånd för teleskåp med avtalsnummer LK-2009-0148, till förmån för Skanova kan bestå tills vidare då belastat markområde kvarstår i kommunens ägo.

Tillstånd för ledning om Sävenäs 747:134 med avtalsnummer LK-2014-0014, till förmån för Kretslopp och Vatten blir verkningslöst. Ledningarna behöver tryggas med ledningsrätt.

Avtal mellan kommun och exploatör

Enligt PBL ska kommunen redovisa vilka exploateringsavtal som i samband med detaljplanen genomförande ska tecknas och dess huvudsakliga innehåll. Innehåll kan vara utbyggnad av allmän plats, fastighetsbildningsåtgärder, ledningsflytt m.m. Detaljplanens konsekvenser för exploatören avseende ekonomi, åtaganden mm ska beskrivas.

Innan detaljplanen antas ska, i enlighet med kommunens riktlinjer för exploateringsavtal, avtal tecknas mellan kommunen och Exploatören angående genomförandet av planen. Genom exploateringsavtalet regleras bl.a. utbyggnaden av kommunaltekniska anläggningar inom avtalsområdet. Exploatören förbinder sig att betala ett exploateringsbidrag till kommunen och att i förekommande fall ställa en ekonomisk säkerhet i samband med avtalets tecknande. Exploateringsavtalet medför bland annat att planens genomförande säkerställs ekonomiskt samt att samordningen mellan exploatören och kommunen regleras avseende utbyggnad av kvarterersmark respektive allmän plats. För exploatören innebär exploateringsavtalet att kostnader för planens genomförande tydliggörs och att exploatören känner till kommunens intentioner avseende utbyggnad av allmän plats mm.

Avtal om fastighetsbildning mellan kommunen och exploatören kommer att upprättas.

Avtal mellan ledningsägare och exploatör

Inom kommunägda fastigheter kan finnas ledningar som omfattas av markupplåtelseavtal mellan Göteborg Stad och Göteborg Energi som reglerar Göteborg Energikoncernens ledningar inklusive tillbehör i Göteborgs Stad.

Ledningsägare är skyldiga att bevaka sina rättigheter och samråda med kommunen/exploatören avseende projektets påverkan på det egna ledningsinnehavet. Vid omläggning av ledningar bör avtal tecknas mellan ledningsägaren och kommunen/exploatören för att säkerställa åtaganden vad gäller kostnader, utförande samt ledningsrätt.

Avtal avseende ledningsrätt för allmänna ledningar bör tecknas mellan respektive ledningshavare och kommunen samt exploatören innan detaljplanen antas,

Dispenser och tillstånd

Behov av dispens eller tillstånd utreds vidare till granskningsskedet.

Tidplan

Samråd: 2 kvartalet 2024

Granskning: 4 kvartalet 2024

Antagande: 1 kvartalet 2025

Tidplanen ovan är ungefärlig och kan komma att ändras under planprocessen. Om planen inte överklagas vinner den laga kraft cirka fem veckor efter antagande.

Förväntad byggstart, etapp 1 (CCS-anläggning): 2028

Förväntad byggstart, etapp 2: 2032

Förväntad byggstart, etapp 3: 2034

Förväntad byggstart, etapp 4: 2039

Färdigställande: 2050–2075

Upplysningar

Laster motsvarande en markhöjning på 0,5 meter (10 kPa) samt en variabel last om 10 kPa (för exempelvis upplag, trafik eller uppställningsytor) kan påföras marken med fortsatt fullgod stabilitet. Laster överstigande detta ska detaljstuderas, då det kan krävas kompensationsgrundläggning eller grundförstärkning för att fullgod stabilitet ska kunna bibehållas.

För att hantera dagvatten och skyfall ska det vara en robust höjdsättning av byggnader. För att undvika att vatten samlas vid byggnader och känsliga anläggningar ska marken luta från byggnaden.

Genomförandetid

Under genomförandetiden har fastighetsägaren en lagstadgad rätt att bygga i enlighet med planen och detaljplanen får inte ändras eller upphävas utan att synnerliga skäl föreligger. Efter genomförandetidens slut fortsätter planen att gälla tills kommunen tar fram en ny plan eller upphäver gällande plan. Fastighetsägaren äger efter genomförandetidens slut ingen rätt till ersättning för förlorade rättigheter som fanns i den ursprungliga planen och som försvinner när den ursprungliga planen ändras, ersätts eller upphävs.

Planens genomförandetid

Genomförandetiden är femton år från den dag då beslutet att anta planen vinner laga kraft.

Överväganden och konsekvenser

Planen innebär en högre exploatering inom framför allt Renovas befintliga verksamhetsområde. En del av kommunens mark som utgörs av grusplan och gräsyta tas i anspråk och kommer anvisas till Renova. Det är positivt att en förtätning sker på redan ianspråktagen mark som pekats ut som *Industriområde* i Översiktsplanen. En utökning och utveckling av verksamheten behövs för att bidra till en effektivisering av anläggningens befintliga verksamhet, samt tillmötesgå dagens och framtida krav på materialåtervinning.

Planen bedöms få en stor påverkan på landskapsbilden. Ett gestaltungsprogram har tagits fram med syfte att beskriva och förmedla en ambitionsnivå som ska hålla över lång tid och ska fungera som vägledning vid detaljplanens genomförande. De arkitektoniska gestaltungsprinciperna för de nya volymerna hämtar inspiration från den klassiska industriarkitekturen, med kvalitéer i proportioner och detalj. En klassisk industriarkitektur i modern tolkning som förenar historisk tyngd med en framtida lätthet och elegans.

Eftersom anläggningens utbyggnad kommer att utföras i etapper under en 25 årsperiod eller mer, där den största tillbyggnaden förväntas ske om 10–15 år har stor vikt lagts på att skapa en flexibel plan. Det har inte bedömts som rimligt att reglera byggnadens gestaltning då det riskerar att innebära en allt för låst detaljplan.

Inom planområdet har inga förhöjda naturvärden noterats, och naturvärden kopplade till Säveån och dess strandområde bedöms inte påverkas negativt av planens genomförande.

Stabiliteten bedöms som tillfredsställande för föreslagen exploatering.

Utsläpp från verksamheten och transporten bedöms inte bidra till en signifikant ökning av rådande halter, det finns därav ingen risk för överskridande av MKN eller miljökvalitetsmålet för luft.

Föroreningsberäkningar visar att föreslagen rening av dagvatten minskar beräknad halt och belastning, jämfört med befintlig situation. Då samtliga ämnen efter rening minskar jämfört med befintlig situation bedöms nya detaljplanen inte försämra recipientens möjlighet att uppnå MKN. Endast halter för TBT överskrider Göteborgs stads målvärden för dagvatten även efter reningsåtgärder. TBT är dock inte utmärkande som faktor i recipientens ekologiska eller kemiska statusklassning.

Riksintresse dricksvattenförsörjning påverkas inte negativt av planen.

Risker från omgivningen och inom anläggningen har studerats och sammantaget bedöms riskbilden i området inte förändras avsevärt då Renova redan i dagsläget har en befintlig anläggning för avfallskraftvärmeverk, avfallshantering samt återvinningscentral inom fastigheten. Planerad utbyggnad kommer inte medföra minskade avstånd till närliggande industri- och verksamhetsbebyggelse, transportleder, rangerbangård och bostadsbebyggelse. Förutsatt att framtagna skyddsåtgärder följs, vilket styrs i plankartan (**m₁**, **m₂**, **m₃**). Risker kopplade till framtida etablering av CCS-anläggning inom verksamheten behöver utredas närmare utifrån valda processförutsättningar. Dessa risker kommer att studeras vid en framtida ansökan för verksamhetstillstånd för eventuell expansion av CCS vid Renovas verksamhet.

SAMRÅDSHANDLING

Planens genomförande innebär en mindre ökning av nivåer för industribuller, och några bostäder norr om E20 kan komma att få bullernivåer som överstiger tillåtna nivåer med cirka 1 dBA nattetid. Industribuller kommer dock att maskeras av trafikbuller från E20.

Några bostäder söder om E20, samt bostäder vid Utbyvägen och Lemmingsgatan har trafikbullernivåer som överskrider riktvärden både för nuvarande trafiksituation och för prognosår 2040. Ökningen av trafikmängder för prognosår 2040 och därmed också ljudnivåer beror på den allmänna prognosticerade trafikökningen för de studerade vägarna, och är därför inte en konsekvens av planen.

Motiv till detaljplanens reglering

Redovisning av motiv till de enskilda regleringarna i detaljplanen. Samma planbestämmelse kan användas på flera ställen i planen men med olika motiv.

Användningsbestämmelser för allmän plats

Beteckning	Bestämmelse	Motiv till reglering	Läge i kartan
(GATA ₁)	Gata avgränsad uppåt 4,5 meter från markplan	Planbestämmelsen anger den befintliga användningen. Syftet är att möjliggöra att byggnadsverk (som bro, passage och rörbrygga) kan byggas över del av den allmänna gatan.	Centralt i planområdet

Användningsbestämmelser för kvartersmark

Beteckning	Bestämmelse	Motiv till reglering	Läge i kartan
E ₁	Avfallskraftvärmeverk	Planbestämmelsen anger den befintliga användningen. Syftet är att möjliggöra en utökning av verksamheten	Norra och södra sidan av von Utfallsgatan
E ₂	Avfallsanläggning	Planbestämmelsen anger den befintliga användningen	Norra sidan av von Utfallsgatan
E ₃	Pumpstation	Planbestämmelsen anger den befintliga användningen	Västra delen av planområdet, söder om von Utfallsgatan
E ₄	Transformatorstation	Planbestämmelsen anger den befintliga användningen	1) Östra delen av planområdet norr om von Utfallsgatan. 2) Västra delen av planområdet söder om von Utfallsgatan.
(E ₅)	Avfallskraftvärmeverk avgränsat nedåt till 4,5	Syftet med planbestämmelsen är	Centralt i planområdet

SAMRÅDSHANDLING

	meter från färdig gata och uppåt till +50,0 meter från nollplan	att medge att bebyggelse med användningen avfallskraftvärmeverk kan byggas över den allmänna gatan. Planbestämmelsen reglerar fri höjd över gatan i enlighet med stadens riktlinjer samt en begränsning av bebyggelsens höjd.	
J	Industri	Syftet med planbestämmelsen är att möjliggöra att marken kan nyttjas av intilliggande fastighet.	Västra delen av planområdet

Egenskapsbestämmelser

Beteckning	Bestämmelse	Motiv till reglering	Läge i kartan
(e ₁)	Högst 1000 kvadratmeter av gatan inom användningsområdet får överbyggas med byggnadsverk	Syftet med planbestämmelsen är att begränsa hur stor del av gatan som kan överbyggas med byggnadsverk	Centralt i planområdet
e ₂	Största byggnadsarea är 6300 kvadratmeter inom användningsområdet	Syftet med planbestämmelsen är att begränsa hur stor byggrätt som är acceptabel i fråga om volym inom användningsområdet	Norr om von Utfallsgatan
e ₃	Största byggnadsarea är 30 000 kvadratmeter inom användningsområdet	Syftet med planbestämmelsen är att begränsa hur stor byggrätt som är acceptabel i fråga om volym inom användningsområdet	Söder om von Utfallsgatan
e ₄	Största byggnadsarea är 510 kvadratmeter inom användningsområdet	Syftet med planbestämmelsen är att begränsa hur stor byggrätt som är acceptabel i fråga om volym inom användningsområdet	Västra delen av planområdet, söder om von Utfallsgatan

SAMRÅDSHANDLING

h ₁	Högsta nockhöjd är +35,0 meter över angivet nollplan	Syftet med planbestämmelsen är att begränsa nockhöjden för byggnation inom egenskapsområdet. Höjden är anpassad efter verksamhetens behov	1) Västra delen av planområdet, söder om von Utfallsgatan. 2) Östra delen av planområdet, söder om von Utfallsgatan
h ₂	Högsta nockhöjd är +65,0 meter över angivet nollplan	Syftet med planbestämmelsen är att begränsa höjden för byggnation inom egenskapsområdet. Höjden är anpassad efter verksamhetens behov	Söder om von Utfallsgatan
h ₃	Högsta nockhöjd är +50,0 meter över angivet nollplan	Syftet med planbestämmelsen är att begränsa höjden för byggnation inom användningsområdet. Höjden är anpassad efter verksamhetens behov	Norr om von Utfallsgatan
f ₁	Utöver högsta nockhöjd får en skorsten uppföras till en totalhöjd om +160 meter över angivet nollplan	Syftet med planbestämmelsen är att bekräfta befintlig skorsten, samt möjliggöra att ytterligare en skorsten kan uppföras inom egenskapsområdet	Norr om von Utfallsgatan
(f ₂)	Varje byggnadsverk får ha en maximal bredd om 16,0 meter	Syftet med planbestämmelsen är att begränsa hur stor del av gatan som kan överbyggas med byggnadsverk	Centralt i planområdet, von Utfallsgatan
(f ₃)	Det ska vara minst 20,0 meter mellan varje bro och passage	Syftet med planbestämmelsen är att begränsa hur stor del av gatan som kan överbyggas med byggnadsverk	Centralt i planområdet
m ₁	Utrymning ska vara möjligt på sida som inte vetter mot Sävenäs rangerbangård	Syftet med planbestämmelsen är att minimera risk av personskador i händelse	Söder om von Utfallsgatan, inom 150 meter från järnvägen

SAMRÅDSHANDLING

		av olycka med farligt gods	
m ₂	Ventilation ska placeras minst 8 meter över mark eller på tak i händelse av takhöjd lägre än 8,0 meter och på sida som inte vetter mot Sävenäs rangerbangård	Syftet med planbestämmelsen är att minimera risk av personskador i händelse av olycka med farligt gods	Söder om von Utfallsgatan, inom 150 meter från järnvägen
m ₃	Byggnad ska utföras med fasad och tak inkl fönster och dörrar i brandklass EI30	Syftet med planbestämmelsen är att minimera risk av personskador i händelse av olycka med farligt gods	Söder om von Utfallsgatan, inom 50 meter från järnvägen
ö ₁	Marken får endast förses med byggnadsverk med en fri höjd av 4,5 meter från markplan	Syftet med planbestämmelsen är att medge att byggnadsverk kan byggas över prickmark och byggas samman med byggnadsverk över den allmänna gatan.	Centralt i planområdet, söder och norr om von Utfallsgatan
(ö ₁)	Marken får endast förses med byggnadsverk med en fri höjd av 4,5 meter från markplan	Syftet med planbestämmelsen är att medge att byggnadsverk kan byggas över den allmänna gatan och säkerställa en fri höjd i enlighet med stadens riktlinjer	Centralt i planområdet
u ₁	Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar	Syftet med planbestämmelsen är att reglera att det finns markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar.	1) Västra delen av planområdet. 2) Centralt i planområdet söder om von Utfallsgatan. 3) Östra delen av planområdet söder om von Utfallsgatan. 4) Östra och norra delen av planområdet

a ₁	Strandskyddet är upphävt	Syftet med planbestämmelsen är att strandskydd som återinträder inom kvartersmark vid planläggningen upphävs.	Norra delen av planområdet, inom 100 meter från Säveån
Prickar (symbol)	Marken får inte förses med byggnad	Syftet med planbestämmelsen är att reglera att bebyggelse inte kan uppföras direkt i fastighetsgräns för att byggnader ska kunna skötas inom den egna fastigheten. Planbestämmelser reglerar även att bebyggelse inte uppförs i fastighetsgräns mot den allmänna gatan	1) Västra delen av planområdet. 2) Centralt i planområdet söder om von Utfallsgatan. 3) Sydöstra delen av planområdet. 4) Östra delen av planområdet söder om von Utfallsgatan. 5) Östra och norra delen av planområdet

Nollalternativet

Ett nollalternativ innebär att anläggningen kommer ha en begränsad byggnadshöjd om +12,0 till +45,0 meter över angivet nollplan, samt en byggrätt om 50 procent av fastighetsarean. Det innebär att den utökning och utveckling som det finns behov av inte kommer vara möjlig.

De två äldsta förbränningslinjerna bedöms ha nått sin tekniska livslängd till 2035–2040. Det bedöms inte som miljömässigt eller ekonomiskt rimligt att dessa ersätts inom befintliga byggnader då det skulle innebära att anläggningens kapacitet decimeras påtagligt under den 1–2 år långa byggtiden. Dessa föreslås i stället uppföras i nya byggnader i anslutning till anläggningen, det innebär att dessa kan byggas, tas i drift och ersätta de utjänta delarna.

Sociala konsekvenser och barnperspektiv

Riksdagen har beslutat att inkorporera konventionen om barnets rättigheter i svensk lag den 1 januari 2020. Lagen gäller vid stadsbyggnadsnämndens och kommunfullmäktiges beslut i planärenden oavsett när planarbetet påbörjades.

Sammanhållen stad

Den allmänna gatan von Utfallsgatan går mellan avfallskraftvärmeverket och avfallsanläggningen. Det är en industrigata, men pekas samtidigt ut som ett regionalt cykelstråk. Gatan upplevs som otrygg för gående och cyklister. I och med en ökad exploatering riskerar gatan att upplevs som mer otrygg. Planen reglerar att bebyggelse

SAMRÅDSHANDLING

inte får uppföras för nära den allmänna gatan och att inte en för stor del av gatan får överbyggas med bro eller rörbrygga.

En upprustning av cykelbanan är möjlig inom planen.

Samspel

Största delen av planområdet utgörs av kvartersmark och berör därför inte temat.

Vardagsliv

Att anläggningen kan utökas och utvecklas bidrar med service till staden genom att ta emot hushållsavfall och producera värme och el. I övrigt utgörs största delen av planområdet av kvartersmark och berör inte temat.

Identitet

Anläggningen uppfördes 1972 och utgör ett markant inslag i landskapsbilden. Ett gestaltungsprogram har tagits fram för att beskriva och förmedla en ambitionsnivå som ska hålla över lång tid och ska fungera som vägledning vid detaljplanens genomförande.

Hälsa och säkerhet

Den riskanalys som tagits fram visar att en utökning och utveckling av anläggningen inte bedöms innebära att riskbilden i området förändras avsevärt.

Den framtagna luftutredningen visar att en utökning av verksamheten inte bidrar till att MKN eller miljökvalitetsmålet för luftmiljön riskerar att överskridas.

Den framtagna bullerutredningen visar att ökade industribullernivåer kan komma att överskrida tillåtna nivåer med cirka 1 dBA nattetid för några bostäder norr om E20. Dock kommer nivåerna maskeras av trafikbuller från E20. I övrigt bedöms riktvärden klaras. Trafikbullernivåer som överskrider riktvärden både för nuvarande trafiksituation och för prognosår 2040 bedöms inte vara en konsekvens av planen.

Trygghet kopplat till den allmänna gatan beskrivs under ”Sammanhållen stad”.

Miljökonsekvenser

Hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Vid utarbetande av denna detaljplan har Stadsbyggnadsförvaltningen gjort en lämplighetsprövning enligt 2 kap. plan- och bygglagen samt en avvägning enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. Vidare har detaljplanen prövats mot kommunens översiktsplan i enlighet med 5 § förordningen om hushållning med mark och vattenområden med mera.

Säveån och strandområdet omfattas av riksintresse för miljövard, vilket inte riskerar att påverkas negativt av planen. Inte heller riksintresse för dricksvattenförsörjning kommer påverkas av planen.

Planen innebär en ökad exploatering inom ett befintligt verksamhetsområde.

Förvaltningen bedömer därför att redovisad användning kan anses vara den från allmän synpunkt mest lämpliga utifrån planområdets förutsättningar och föreliggande behov.

Planen bedöms inte medföra att miljö kvalitetsnormerna överskrids.

Detaljplanen är förenlig med Översiktsplan för Göteborg.

Särskilt beslut om betydande miljöpåverkan

Kommunen har genomfört en undersökning om betydande miljöpåverkan enligt PBL 5 kap. 11 § och Miljöbalken (MB) 6 kap. 6 § för aktuell detaljplan.

Kommunen har bedömt att ett genomförande av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningen har utgått från kriterierna i Miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966) 5 §.

Eftersom detaljplanen innebär att planområdet får tas i anspråk för att anlägga avfallskraftvärmeverk har bedömningen i fråga om verksamheten även utgått från Miljöbedömningsförordningen 10 § punkt 1–3 samt 11–13 §§.

Kommunens ställningstagande grundar sig framför allt i att planen antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av sina utmärkande egenskaper.

I övrigt gör kommunen bedömningen att ett genomförande av detaljplanen:

- Inte påverkar något Natura 2000-område och därmed inte kräver tillstånd enligt MB 7 kap. 28 §.
- Inte bedöms negativt påverka möjligheterna att uppfylla nationella och regionala miljömål.
- Inte bedöms ge upphov till en betydande miljöpåverkan på biologisk mångfald, landskap, fornlämningar, vatten etc.
- Inte ger upphov till betydande risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter.
- Inte bidrar till att några miljökvalitetsnormer överskrids.
- Inte påtagligt påverkar några områden eller natur som har erkänd nationell eller internationell skyddsstatus, t ex riksintressen eller naturreservat.

Planen följer intentionerna uppsatta i Översiktsplanen för Göteborgs kommun samt att planens genomförande ger upphov till påverkan på ett begränsat område och på begränsade intressen.

Kommunen har bedömt att en miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning behövs för aktuellt planförslag. Ett särskilt beslut i frågan om betydande miljöpåverkan togs den 2024-03-15, på delegation från stadsbyggnadsnämnden till planchef. Något undersökningssamråd med Länsstyrelsen behöver inte hållas när kommunen bedömer att en detaljplan ska miljöbedömas (MB 6 kap. 6 § 2.).

Strategisk miljöbedömning

Ett avgränsningssamråd har genomförts med Länsstyrelsen 2023-11-06 för att avgränsa vilka miljöfaktorer som ska behandlas i miljökonsekvensbeskrivningen. De miljöfaktorer som bedömts relevanta att behandla är:

- Luft
- Markmiljö
- Natur
- Vatten (MKN, riksintresse, vattenverksamhet, markavvattning)
- Risk för översvämning (släckvatten)
- Riksintresse för kommunikation
- Geoteknik

SAMRÅDSHANDLING

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) kommer att tas fram inför granskning. Inför samråd har staden gjort en preliminär bedömning.

Miljömål

Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram visar riktningen för stadens långsiktiga strategiska miljöarbete. Målbilden för programmet är att Göteborg ska ställa om till en ekologiskt hållbar stad till 2030. Miljömålen är: *Göteborg har en hög biologisk mångfald, Göteborgs klimatavtryck är nära noll, Göteborgarna har en hälsosam livsmiljö.*

Planen bedöms inte påverka miljömålet om biologisk mångfald avsevärt eftersom planen till största del innebär en högre exploatering inom det befintliga verksamhetsområdet. Det är positivt att en förtätning sker på redan ianspråktagen mark inom ett befintligt industriområde på mark som pekats ut som *Industriområde* i Översiktsplanen.

Inga upphöjda naturvärden har noterats inom planområdet och naturvärden kopplade till Säveån och dess strandområde bedöms inte påverkas. Planen bedöms inte försämra recipientens möjlighet att uppnå MKN då samtliga ämnen efter rening minskar jämfört med befintlig situation.

Planen medför till att Göteborgs Stads klimatmål uppfylls då en utveckling av anläggningen bidrar till en effektivisering av anläggningens befintliga verksamhet, samt kommer tillmötesgå dagens och framtida krav på materialåtervinning.

Planen bedöms inte påverka miljömålet om hälsosam livsmiljö. Utredningar framtagna inom ramen för detaljplanen visar att luftkvaliteten inte påverkas negativt av planförslaget. Industribullernivåer bedöms öka med cirka 1 dBA, ökningen är dock begränsad och förväntas inte vara noterbar då den maskeras av övrigt trafikbuller från E20. Ökat trafikbuller bedöms bero på allmänna prognosticerade trafikökningen för de studerade vägarna. Orsaken till framtida förhöjda trafikbullernivåer är därför inte en konsekvens av planen.

Påverkan på luft

En luftutredning har tagits fram och visar på att för både utsläpp från verksamhet och transporter, bedöms varken haltbidraget från NO₂ eller PM10 bidra med en signifikant ökning till rådande halter och att det inte finns någon risk för överskridande av MKN eller miljökvalitetsmålet. Den höga skrotstenen bidrar till att emissionerna hinner blandas om i utomhusluften och transporteras långväga, således blir haltbidraget lågt i markplan.

Markmiljö

Det har gjorts utredningar för markmiljö. Resultat visar att det inte finns halter som överstiger mindre känslig markanvändning (MKM), således görs bedömningen att inga åtgärder är nödvändiga med avseende på människors hälsa och miljön.

Naturmiljö

Inga naturvärden riskerar att påverkas negativt av planens genomförande. Enligt framtagen geoteknisk utredning behövs inga stabilitetshöjande åtgärder eller erosionsskydd inom strandområdet. Således bedöms planens genomförande inte påverka Natura 2000-området. En naturvärdesinventering, fågel- och fladdermusinventering har tagits fram och redovisar att arter finns vid Säveån och dess strandområde utanför planområdet. Inga förhöjda naturvärden har noterats inom planområdet.

Påverkan på vatten

En dagvatten- och skyfallsutredning har tagits fram. Föroreningsberäkningar visar att föreslagen rening minskar beräknad halt och belastning, jämfört med befintlig situation. Då samtliga ämnen efter rening minskar jämfört med befintlig situation bedöms planen inte försämra recipientens möjlighet att uppnå MKN. Endast halter för TBT överskrider Göteborgs stads målvärden för dagvatten även efter reningsåtgärder. TBT är dock inte utmärkande som faktor i recipientens ekologiska eller kemiska statusklassning.

Riksintresse dricksvattenförsörjning påverkas inte negativt av planen.

Inga markavvattningsföretag finns inom planområdet och dess dagvatten avleds inte till något markavvattningsföretag.

Risk för översvämning

Dagvatten- och skyfallsutredningen visar att planområdet inte riskerar att påverkas av höga flöden i vattendrag.

I östra delen av planområdet finns risk för vattensamlingar på von Utfallsgatan som överstiger 0,2 meter djup. Cirka 2 kilometer väster om planområdet finns även risk för vattensamling på von Utfallsgatan. Det bedöms som acceptabelt då alternativ väg till och från planområdet finns från Kvibergs broväg, väst om planområdet.

Ett PM över släckvattenhantering för befintlig och framtida verksamhet har tagits fram. Sammantaget kommer verksamheten, på samma sätt som idag, fortsätta arbeta aktivt med att minimera risker för brand och utarbeta de rutiner som krävs för att kunna hantera en uppkommen brand och ett släckvatten.

Riksintresse för kommunikation

Planen medger ingen inskränkning på Sävenäs rangerbangård.

Geoteknik

En geoteknisk utredning har tagits fram. Sammantaget bedöms detaljplanen kunna genomföras utan att orsaka negativ omgivningspåverkan på omkringliggande byggnader och infrastruktur.

Kulturmiljö

Anläggningen ligger inom ett etablerat industriområde och utgör redan idag ett stort inslag i landskapsbilden. En utökning av anläggningen bedöms ändå få en stor påverkan på landskapsbilden. Ett gestaltungsprogram har tagits fram med syfte att beskriva och förmedla en ambitionsnivå som ska hålla över lång tid och ska fungera som vägledning vid detaljplanens genomförande. Eftersom anläggningens utbyggnad kommer att utföras i etapper under en lång period har staden valt att inte reglera gestaltningen i plankartan, då det riskerar att innebära en allt för låst plan.

Ekonomiska konsekvenser av detaljplanen

Kommunens exploateringsinvesteringar

Exploateringsnämnden får inkomster från försäljning av del av Sävens 747:134 och utgifter för erforderliga ledningsomläggningar och förrättningskostnader.

Detaljplanen bedöms inte föranleda utbyggnad av allmänna vatten- och avloppsanläggningar.

SAMRÅDSHANDLING

Kommunens övriga investeringar

Stadsmiljönämnden bedöms inte få utgifter för anläggande av allmän plats.

Kommunens drifts- och förvaltningsekonomi

Exploateringsnämnden förlorar intäkt från Renovas och Göteborg Energi ABs arrenden inom del av Sävenäs 747:134 som överläts till exploatören.

Kretslopp och vattennämnden bedöms inte få försändningar i drifts- och förvaltningsekonomi.

Ekonomiska konsekvenser för exploatören

Exploatören ansvarar för fastighetsrättsliga åtgärder inom kvartersmark och anläggningar inom kvartersmark. Exploatören får kostnader för markförvärv av del av Sävenäs 747:134.

Överensstämmelse med översiktsplanen

Detaljplanen stämmer överens med översiktsplanen.

För Stadsbyggnadsförvaltningen

Ellen Dember

Tf. Planchef

My Andreasson

Planarkitekt

För Exploateringsförvaltningen

Magnus Uhrberg

Enhetschef

Sophia Stenfeldt

Projektledare